

paudos

ygos jau

A".

vėliausias išda-
kinta visokios
ėti, pripildyta

nstituto.

not, toj knygoj yra
istnokimā, ką iki
lovas (Sveikataj).
ris tik atsiaus 10 c.
SVEIKATA dykai.
vyrams ir mote-
ngot, kaip jas išai-
oj atus sau reika-

anktara, kad ne-
A SVEIKATA.
aktarai, vyrų ir
imui ligų vartoja
ne ypatingai, tai
prisiusti vaistai,
aistai išafuntine-
sija. Adresuok:

Institute
rk, N.Y.

10 ryto iki 1 p.p.

KOVA
KOVOJ
TU LAYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaltinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRSAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 29

Philadelphia, Pa. 17 Liepos (July) 1908 m.

Metal IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Nauja cenzura.

KAU pradėjo veikti Jungtinėse Valstybėse naujas cen-
zuros įstatymas, senatoriaus Penrose (iš Pennsylvanijos) sumanytas ir kongreso priimtas gegužės mėnesį š. m. Pagal tą įstatymą vyriausiasis paštų viršininkas (postmaster-general) gali atimti bile kokiam laikraščiu «antrosios klesos» privilegiją. Jis gali atimti tą teisę tiems laikraščiams, kuriuose bus «nepadorūs» ar «nedori» raštai («indecent», «immoral»); «nepadoriais» raštais vadinasi «kurstymas prie padegiojimo, užmušinėjimo ar galabinimo».

«Kurstymas» gali juk būti įvairiose formose, net ten jį gali, norėdamas, matyti, kur nėra kurstoma. Bet yra tame priede ir kitas paaiškinimas: toki raštai yra nepadorūs, kurie pripažįsta arba ragina «panaikinti, perverst ar išardyti kokią nors valdžią arba visokias valdžias».

Nėr abejonės, kad visi priešingi kapitalistų valdžiai laikraščiai gali but priskaityti prie «nepadorių» rušies.

Vyriausiasis «naujasis cenzorius», paštų viršininkas Meyer pradžioj šio liepos mėnesio išsiuntinėjo visų paštų viršininkams įsakymą išmesti iš antrosios klesos tokius nepadorius laikraščius.

Dabar kiekvienas pačtos viršininkas tveria «literatišką sargybą», literatiškų šnipų biurą, o jis pats bus teisėju be teisimo, vienvaldžiu sprendėju. Kiek tai kaštuos užlaikymas šitos «literatų»-šnipų biurokratijos! Nėra abejonės, kad ne vienas ir mūs tautietis gaus gerą vietelę, kur vers į anglų kalbą visus pirmėiviškus laikraščius. Ypatingą atydą mat atkreips į svetimtaučių laikraščius, einančius Amerikoj. Ateiviai juk teip nekenčiami, toki maištininkai, o jų laikraščius lengviau

ir «nepadoriais» apskelbt ir atimt jiems teises. Anglų socialistų bei darbininkų laikraščiai, nors ir labai «nepadorūs», bet neteip lengva prie jų prikibt: jie galės ir atsigint – žodžiu ir spēka [darbininkų–skaitytojų daugumu]. Už ateivių laikraščius kas užsisot? Jie persilpni, o silpnas visados ir kaltėsniš, ir «nepadorėsnis», ir su juo lengva apsidirbt.

«Rusijos cenzura niekad nebuvo despotiškesnė» — sako «Appeal to Reason», rašydamas apie naują Amerikos cenzurą. Tačiau visgi Amerikoje... viskas kitaip. Čia «nepadorių» raštų negalima bus siųst antrąją klasę, t. y. už pigią persiuntimo kainą, bet reikės lipint ant siuntinio markes, kas daug brangiau atsisieis. Tas reiškia, kad Amerikoje tik už brangią kainą galima platint «nepadorius» raštus. Kitaip sakant, buk milijonierium, tada galėsi plalint nepadorius raštus. Dėlto tai šita cenzura turi visai naują budą, kokio, turbūt, niekur da nebuvo. Padorumas ir nepadorumas sveriamą pinigais: kas mažpinigiui nepadoru, tai didžpinigiui padoru... Aišku, kad šitas įstatymo priedas atkreipta vien tik prieš darbininkų užlaikomus laikraščius.

Bet ar tie laikraščiai nusigąs? Ne! Darbininkai neusi-gąs ir nenurims, kol jie bus kapitalo gniaužomi ir trankomi; darbininkų laikraščiai neliaus skelbią teisybės, neatsisakys nuo savo principų ir nepataikaus kapitalo galybėms.

Penkėdešimts metų atgal šioje šalyje verguvės galybės panašiu budu nusprendė kovot su aboliucionistų arba vergu vės naikintojų raštais; ne tik konfiskuodavo ir visokiais budais tramdydavo jų laikraščius, bet ir jų išleistojus ir redaktorius užpuldinėdavo. Tačiau aboliucionistų laikraščiai vis labiau platinosi ir didesnę įtekmę darė iki, ant galo, vergu vės valdžia griuvo ir nepakilo daugiau.

«Kapitalistų valdžios pasikilnijimas prieš socialistų raštus yra toks–jau, koks buvo verguvės valdžios pasikilnijimas prieš aboliucionistų spaudą» — sako «Appeal to Reason», labiausia prasiplatinęs Amerikos socialistų savaitraštis, kurį jau nuo keletos metų valdžia bandė apramint: «Da išleisto-jai nėra valkatomis siundomi, bet tas da gali but, jei kitos priemonės negelios».

Žinant, kokią didelę svarbą turi laisva spauda, galima drąsiai sakyti, kad visoks jos suvaržymas tik labiau pakurstys visų tautų darbininkus vienyti, kovot prieš visus kapitalizmo tamsybės darbus ir galutinai permaintyt tą netikusį surėdymą į geresnį, socialistišką. Pasikėsymas prieš darbininkų spaudą, tai vis–tiek ką prieš darbininkų organizaciją: be laikraščio–organo jokia organizacija šiandien negal gyvuot. Dėlto visos darbininkų organizacijos prieš šitą cenzurą kovos. Ir nors kapitalistai ją pasiskubino įvest ypač dabar prieš rinkimus, bet vargiai jie tuomi atsieks savo slaptus tikslus.

Parašų rinkėjams.

Pereitam «K.» num. patilpo «Concurrent Rezolution» anglų kalba, lietuviškas gi vertimas dėl stokes vietos

atidėta, tai dabar jį paduodame.

Kas nesupranta angliškai, maždaug teip perskaitykite minėtą rezoliuciją, kad nebijotų pasirašyt (kaip tai atsitinka dėl nesupratimo).

Bendroji Rezoliucija No. 28.

[senatą įnešta senatorius A. J. Hopkinso iš Illinois ir į kongresą — kongresmono W. S. Bennet iš New Yorko.

Kadangi Jungtinių Valstybių kongresas pripažįsta tradicinį draugiškumo jausmą, esantį tarp Rusijos žmonių ir Jungtinių Valstybių žmonių, teipgi draugiškus sątikius tarp Rusijos valdžios ir Jungtinių Valstybių valdžios ir mielai pripažįsta jo ciesoriškos didenybės, Rusijos caro patarnavimą sušaukime santaikos konferencijos Hagoje, kurios labdaringu tikslu yra ne tik prašalinimas karių tarp tautų, bet ir sumažinimas kariškų baisenbių, galinčių įvykti ateityje;

Kadangi Kongresas gavo nuo gerai žinomų Amerikos piliečių prašymą, kuriame, remiantis oficiališkais Rusijos valdžios pranešimais, paminėta, kad «moters, vaikai, seni ir nusikaršinę žmonės — be abejo ramūs, — sužeidžiami ir užmušami», «virtovėse ir kalėjimuose kaliniai yra kankinami su tikslu iškvosti juos»; «policija ir kariška vyresnybė daro skerdynes su tikslu terorizuoti gyventojus»;

Kadangi didelis skaitlius nuo tų skerdynių nukentėjusių našlių, našliaičių ir nuskurdusių žmonių, netekę savo maitintojų atėjo į šią šalį, — todėl

Nutarta atstovų buto (su pritarimu senato): Jungtinių Valstybių Kongresas su negandu apgalistauja, kad yra daromos tokios piktadarystės ir nežmoniškumas, kurie sudrebina visą civilizuoatą pasaulę ir tramdo visavietinį progresą.

Kaip išgauti pilietiškas teises Jungtinėse Valstybėse.*)

Kurie gali tapt piliečiais?

Visi, išskiriant kiniečius, gal pastot Amerikos Jungtinių Valst. piliečiais. Moteris nepilietė, tekėdama už piliečio, tampa piliete. Visi vaikai, neturinti 21 metų amžiaus, jei per tą laiką tėvas ar našlė motina pastojo piliečiu, jie tampa tieso J. Valst. piliečiais.

Kada galima pastot piliečiu? Norint pastot piliečiu, reikia kreiptis į teismą bile laike, išimant šventadienius. Pirmasis popieras galima išsiimt bile laike, pribuvus į Jung. Valst. Antrasias gi (pilnas) popieras galima gauti tik išgyvenus J. Valstybėse penkerius metus, ne pirmiau kaip po dvejų ir ne vėliau septynerių metų, po išėmimui pirmųjų popierių.

Norint pastot J. Vals. piliečiu, pirma reikia apreikšt savo tikslą valdžiai, jei nori pastot piliečiu teip greit, kaip tiesos leis. Tas paprastai vadinasi išsiimti «pirmasias popieras», t. y.

*) Dėl šios Lietuvos gimusiems lietuviams, norintiems tapt J. V.—bių piliečiais (citacena), paduodu šiuos patiskinimus iš „The Worker“ pagal drg. Paul Abelson.

paduot teismui žinią apie savo norą pastoti J. Vals. piliečiu.

Atsišaukimo lapas (blank) gaunamas iš teismo; tame lape yra sekanti klausimai, ant kurių aplikantas turi atsakyti: 1) Kasdieninis užsiėmimas, 2) praėjusi ir busianti apsigyvenimo vieta, 3) laikas ir vieta pribuvimo į Jungt. Valst. ir 4) atsidarant ant visados nuo priklausymo prie tos viešpatystės, kurios buvai piliečiu, ar valdiniu.

Praėjus dvejim metams nuo išsiėmimo pirmųjų popierių ir išbuvus penkerius metus Jungt. Valst., reikia paduoti kitą atsišaukimą (aplikaciją) į teismą, kad nori pastoti pilnu piliečiu (turėti balsą visame); tą paprastai vadina «išėmimu pilnų popierių». Atsišaukimo lapas taip pat gaunamas iš teismo, kurį pažymėjus ant užduotų klausimų, reikia sugražinti į teismą; tuo pat laiku reikia priduoti du liudininkų raštus: jų vardus ir pravardes; jie turi būti piliečiais, turi gerai pažinti atsišaukusįjį ir žinoti apie jį, kad galėtų teisingai liudyti apie teisingumą paduotojo atsišaukimo.

Tasai atsišaukimas ir priduočiųjų liudininkų vardai, buna laikomi teisme per 90 dienų; baigiantės 90 dienų laikui, teismas pašaukia atsišaukusįjį ant kvotimo, kurį atsakančiai perleisdu, išduoda pilnas pilietiškas popieras. Teisdarys negali išduoti pilietiškų popierių tiems, kurie nemoka angliškos kalbos. Atsišaukusiamjam nėra reikalo išgyvent penkerius metus vienoje valstybėje (state), bet jis turi išgyvent nemažiau vienu metų toje valstybėje, kurioje jis padavė atsišaukimą link pastojimo piliečiu, irgi priduoti raštišką liudijimą iš kitų valstybių, kuriose jis pirmiau gyveno.

Pirmųjų popierių išsiėmimas lėšiuoja \$ 1.00; padavimas atsišaukimo dėlei antrų (pilnų) popierių lėšiuoja \$ 2.00. Gavimas pilnų pil. popierių, suteikiančių visas piliečio tiesas, lėšiuoja \$ 2.00. Paduodant atsišaukimą link antrų popierių, reikia sudėti reikalaujama suma pinigų liudininkų išlaidoms apmokėti, bet jei liudininkai nereikalauja, tai pinigai buna sugražinami atsišaukusiamjam drauge su pilnoms piliet. popieroms.

Pravardės permaina: Kada teisdarys išduoda pil. popieras, aplikantas gali paduoti prašymą perkeisti arba sutrumpinti pravardę (jei būtų reikalinga) ir teisdariui sutikus, pil. popieros gali buti išduotos su nauja piliečio pravarde.

Paaiškinimas. Kurie turi išsiėmę pirmas popieras pirm 27 d. rugsėjo [sept.] 1906, gali išsiimti pilnas pil. popieras praslinkus dvejim metams, jei galės kalbėti angliskai; taigi, kiekvienas norintis išsiimti pil. popieras, turi pasistengti šiek tiek pramokti angliskai.

Trisdešimčia dienų prieš rinkimus išdavimas pil. popierių yra sulaikomas; New Yorko valstybėje negali balsuoti neišbuvęs pilnu piliečiu 90 dienų pirm rinkimų. Anarkistas negali pastoti Jungt. Valst. piliečiu. Žmonės, apsigyvenusieji ant ukių (farmų), pirkę arba gavę žemę nuo Jungt. Valst. valdžios, neturi butinai mokėti angliską kalbą, kad galėtų pastoti piliečiais.

Jeigu pilietis, gavęs pilnas popieras, neišbuvęs penkerių metų, apleidžia Jungt. Vals., tad jo popieros netenka svarbos, išskiriant tai, jeigu jis apleidžia tik ant trumpo laiko, arba

šiai svarbiame atsitikime. Tarnaujantis J. Vals. kariumenėj gali pastoti piliečiu, kaip tik pabaigia tarnystę, vis vien, kad ir neturėtų išsiėmęs pirmų popierių.

Reikalingi pasižymėjimai: Norint išsiimti pil. popieras turi tikrai atminti sekančius dalykus: 1) Paduodant atsišaukimą link pirmų popierių reikia pasiduoti ta pačia pravarde, kuria turėjai atvažiuodamas į Jungt. Valstybes. 2) Taip pat reikia atminti vardą laivo, metus, mėnesį ir dieną, kada pribuvai į Jungt. V. 3) Lygiai ir tie, kurie yra atėję pirm 18-os metų, turi išsiimti pirmas popieras. 4) Turi išmokyti angliską kalbą. 5) Norint naujos tiesos neverčia teisdarį kvosti atsišaukėją iš konstitucijos J. Vals., bet negalima užginčyti, kad teisdarys gali išbandyti klausdamas angliskai apie J. Valstybių valdžią ir tiesas, už tat reikia pasimokinti biskį.

Taigi darbininkai, pasinaudokim iš kiekvienos progos, kad kuoveikiausia galėtume nusimesti nuo savo sprando verguotę ant visados.

J. Endziulis.

PS. Norint šiuos paaiškinimus rašant remtasi daugiau ant New Yorko valstybės tiesų, bet ir kitų valstybių tiesos mažai kuo skiriasi reikale gavimo pilietiškų popierių; šie paaiškinimai gali būti naudingi kiekvienam lietuviui, norinčiam pastoti J. Valst. piliečiu.

J. E.

Atviras laiškas draugui NN.*)

Brangus drauge!

Caro valdžios bernams nepakanka jų kankinti, dar nori ir visai išrauti iš mūsų laisvės kovotojų eilių. Skaudu ir liudna girdėti... Bet bukit tik tvirti ir drąsiai žiūrėkit į ateitį! Gal skatikai mūsų gyvenančių toli nuo sienų kalėjimo, padės išsiluosuoti. – 37 kuopa LSS, kiek tik išgalėdama paaukavo bylai vesti – 50 dol ir dar šiaip aukų nuo draugų \$ 13.50. Tuos pinigus pasiunčiam per Rev. Rėm. Kom. išdininką.

Su draugiška meile

37 kp. komitetas: K. Ramašauskas, S. J. Dargužis, A. Kvederas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Meksikoj revoliucija nuo seniai tęsiasi ir da nematyt galo. Ir kur matysi galą, kad Amerikos kapitalas be galo... Kaip Kuboje viešpataudams Jungt. Valstybių kapitalas darė netvarką, kad jis galėtų visą salą paimti savo valdžios globoje – kas ir pasisekė, – taip beabejo ir Meksikoj daroma. Meksikos valdžia kreipiasi į J. Vals. valdžią su prašymu, kad nubaustų vietinę valdžią Del-Rio, Texas valst., kur Meksikos revoliucionieriai randa prieglaudą ir nėra persekiojami. (J. Valst. valdžia neseniai išdavė Meksikos valdžiai vieną revoliucionierių). Meksikos valdžia įtaria Texas valstybe,

*) Konspiracija – negalima minėti draugo pravardės, kad nepasinaudotų caro šnipais.

kad ji palaikanti Meksikos revoliucija. Kad pažiūrėtų giliau, gal rastų, kad visos Amerikos valdžia nori tų sumišimų Meksikoj, kurią bus proga apvaldyt ir pajungt į savo kapitalo jungą.

Paragvajaus respublikoj (Piet. Amerika) teipgi revoliucija. Aną ketvergą, anksti rytą, arterlerija padarė maištą: ėmė šaudyt į valdiškus namus, kuriuos saugojo tik policija. Policija aršiai gynėsi. Peštynės tęsėsi dvi dienas. Valdžia prisipažino apgalėta. Sukilėliai apėmė valdišką namą, kur gyvena janarolas Ferreira, respublikos prezidentas. Senoji valdžia su sukilėlių valdžia taikosi. Buvęs prezidentas Ferreira gyvena valdžios name, bet visi ministėriai slepiasi Argentinos ambasadoj. Tai — galima pavadint — partyviška karė už valdžias. Dabar sutarta daryt reguliariškus rinkimus.

Toj kovoj revoliucionierių pusėj krito 150 užmuštų ir sužeistų. Valdžios laivas «Libertad» liko arterlerijos apdaužytas ir daug namų sugadinta. Amerikos konsulis esąs užmuštas, bebombarduojant sukilėlius. Amerikos ir Italijos valdžia pristatė sąskaitą nuostolių, padarytų tų šalių konsulatams.

Rusija ir Finlandija. Caro valdžia apsyvylė, kad išvaikydama Finlandijos seimę, manė kitą sulauksiant paklusnesnį. Rinkimai pasibaigė ir teip išrodo: išrinkta 76 socijaldemokratai, 53 — senieji finai, 30 švedų, 29 jaunieji finai, 8 agrarijai (ūkininkų partija) ir 4 «krikščioniški manytojai». Taigi švedai gavo viršaus (ne-gu pirmiau buvo) 9 atstovus, jaun. finai 5, krikščionys 2; socijaliai gavo 4-riais mažiau, sen. finai — trimis ir agrarai — 9-niais mažiau. Vis viršus pažangiųjų, kurie neis su caro valdžia. Šie rinkimai buvo aprubežiuoti; jei ne tas, tai da būt geriau išėjė.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Socijalistų partijos Lietuvoje. Visos socijalistų dartinios smulkiai buržuaziškos pakraipos ir tik viena iš jų tarptautiška (bet teipo gi smulkiai-buržuaziška). Tarptautiška tai socijalistų-revoliucionierių organizacija.

S.-r. išpradžią darbavosi tik miestuose ir turėjo šioki-toki pasisekimą (labiausia tarp žydų-bundiečių). Eserai patraukė smulkius buržujus, o išdalies ir darbininkus, ką prigulėjo seniau prie Bundo, bet kuriems nepatiko perdidelis bundo tautiškumas. Dabar miestų eserai beveik visai išnyko; vieton to s.-r. pradėjo atsirasti kaime. Čia jie patraukė ūkininkaičius ir ūkininkus, kuriems patinka teroras ir plėšimai. Reikia nurodyti, kad Lietuvos kaimo eserai, ne tikri eserai, o greičiau mišinys maksimalistų ir gana keistų ypatų.

Kada Rusijoj nuo eserų atskilo maksimalistai, tai jie pasirodė ir Lietuvoj (Vilniuj, Biržuos). Daugumas iš jų buvo da tik vankais. Maksimalistai dabar Lietuvoj beveik visai išnyko.

Tarp žydų darbuojasi da sionistai-socijalistai. Jie nor Palestinoj sutverti žydų valstiją, kur būtų žydų buržuazija ir žydų proletarijatas. Kadangi tarp žydų tautiškumas gana smarkiai išsiplėtojās, tai ir s.-s. tur savo pasekėjus. Bet kuomet žydai igis savo tautos lygybę, tai ir s.-s. išnyks, nes tuomet nebus jiems atsakančios dirvos. Tarp žydų jau nuo kelių metų tveriasi žydų socijalistų partija. Ji pasekėjų beveik netur. Tarp baltgudžių darbuojasi «Hromada» arba baltgudžių socijalistų partija. Tai visai savotiški socijalistai. Jie moka ir klesų kovos nepripažinti. Teip jų laikraštis «Naša Niva» pranešė (N 1), kad jam nerūpės reikalai vienos kokios tai klesos, bet visų baltgudžių. Hromada ant darbininkų jokios įtekmės netur, nes miesto darbininkai, nors ir baltgudžiai linksta prie esdiečių, bet ne prie Hromados. Hromada nors ir vadinasi socijalistų partija, bet tai greičiau tautiečių-demokratų par-

tija, prie kurios gal prigulėti ir socijalistai, smulkiai buržuaziškos pakraipos.

Z. A.

A m. Lenkų Socijalistų Sąjungos («Związek») susivažiavimas, dėlei krizio, tapo atidėtas iki 26 d. lapkričio. Pildomasis komitetas padnoda draugams svarstyti šiuos dalykus: 1) santikiai su amerikiečių socijalistų partija, 2) kaip žiūrėti į (Lenkijos) nepriklausomybės programą, o toliau, kokius santikius palaikyti su partija senojoj šalyj, 3) mokesčių permaina ir permaina rėmimo partijų visuose trijuose «zaboruose» (Rusijoj, Prūsuoje ir Austr.), 4) Ligonų išdas (tam įstatymai apskelbta «Robotnike»), 5) Judėjimo pagilvinimas arba tampresnis užsiėmimas apšvietimo dalykais tarpe sąjungos narių, 6) Partijos organas, 7) Agitacija, 8) Literatūros platinimas.

Lenkų S. Sąjunga pastaraisiais metais dikčiai nusilpnėjo. Dalis draugų atsimitė ir prisidėjo prie Socialist Party. Kiti teip nesutinka. Didžiausia negerovė tame, kad visi draugai lenkai daugiau žiūri į «senąją šalį», negu į naująją: dėl Lenkijos partijų ir jų frakciškumo, pastaraisiais metais įvykusio, daugiausiai kilo ir čia nesutikimai. Dabar kyla rimti balsai liaut besiginčijus už senosios šalies frakcijas, už jų taktiką, o imti taikintis ant Amerikos proletarijato kovos lauko. Tie balsai apie susivienijimą pastaruoju laiku daugiausia kyla per dienraštį «Dziennik Ludowy». Tačiau «Dz. L.» kompanai prie to šaukia ne be to, kad nematytų tame didesnio ypatingo biznio: esą sąjungai galėtų tarnauti organu «Dz. Lud.», o dabartinį jos «Robotniką» sustabdyt. Tą nuomonę kiti kritikuoja, kad kompanijos laikraštis iš principo negali būti partijos organu.

Kanados socijalistų partija neseniai atlikytame savo susivažiavime priėmė į savo nuosavybę laikraštį «Western Clarion»; redaktorių Kingsleyą, kaip gerą kalbėtoją, nusprendė pasiųst į Calgary ir Winnipeg, o paskui į Ontario ir Quebec apygardes varyti agitaciją prieš rinkimus. Finansų reikalus po ilgų diskusijų sudavadijo ir nusprendė paduot visų narių referendumui. Teipgi pripažinta oficiališkais partijos organais ukrainiečių «Červoni Praporiec» ir finų «Tyokansa».

A m. Socialist Party jau pradėjo darbuotis apie būsimus rinkimus. Pildomasis komitetas, nusprendus vietinėms organizacijoms, tam tikslui reigia atsišaukimus, ir užklausia visų organizacijų, kaip geriau būtų varyt agitaciją ir rūpintis apie agitacijos fondą. Apie 100 kalbėtojų užsirašė tik vienoje Chicagoje; jie kalbės ant gatvių ir visur, kur tik galės suplaukt žmonių.

Airių Socijalistų Federacija, susitvėrusi Amerikoj su tikslu platint socijalizmo idėją tarp airių, New Yorke (kur jos sėdynė) nutarė išleist atsišaukimus į visus airius darbininkus, kad balsuotų per ateinančius rinkimus už Socialist Party.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Darbai vis mažinasi. Youngstown, Ohio. «Republic Iron and Steel Co.» geležies ir plieno dirbtuvės tapo uždarytos, esą, dėl to, kad kompanija negalėjęs susitaikyt su darbininkais kas link uždarbių saiko. Nežinia kaip ilgai tęsis tas lokautas.

Geležinkelio kompanija neapkaupos uždarbių. «Southern Railway Co.» jau kovo mėnesyje nusprendė, pasikalbėjime su unijų atstovais, numazint darbininkams uždarbius nuo 1 dienos liepos; bet dabar ji praneša, kad neapkaupos uždarbių! Mat kokia gera. Bet

tas gerumas pasidarė iš to, kad nori ponai kapitalistai patraukti į savo pusę darbininkus ateinančiuos rinkimuose. Kompanija nusprendė uždarbius apkapot rudenyje, tuojaus, žinoma, kaip tik pasibaigs rinkimai.

Bedarbiai žmonės parduotų savo pirštus po 300 dolerių. East Liverpool, O. Keli šimtai žmonių, neturinčių darbo atsišaukia iš įvairių kampų į Juozą Ballouz, norėdami jam parduoti savo pirštus po 300 dol. Mat Ballouz netyčia neteko trijų rankos pirštų ir apskelbė, kad duotų jis po 300 dol. jei kas jam parduotų savo pirštus pridėti prie jo rankos. Vienas žmogus jam siulė visą savo ranką, kad tik jam užmokėtų žadėtą sumą, bet Ballouz atsakė, kad apsieisės be svetimų pirštų.

Darbininku judejimas svetur.

Juzovkos apygardė, Rusijoje, užsidedė gazai Rikovskio kasykloj, kur dirbo 500 darbininkų; iš jų esą šimtas žuvo. Kariumenė tapo pašaukta tvarkai užlaikyti. Matyt darbininkai įniršę ant kapitalistų netvarkos, kuri ryte ryza žmones, beve pradėję judėt prieš tuos, ką nepaiso apie darbininko sveikatą ir gyvybę. Bet to trumpas telegramas nepasako.

* * *

Italijoje laukų darbininkų streikas da vis tęsiasi. Tikisi darbininkai išlaimėsią. Streiklaužiai, iš toli atvežti, atsisako dirbt; juos prie to prikabinia daugiausia geležinkelio darbininkai. Miestų darbininkai labai pritaria streikininkams. Kaimuose ypač vaikams grėsia badas dėl tokio ilgo streiko. Iš Prancūzijos ir Belgijos nusiųsta apie 10 tūkstančių frankų streikininkų pašelpai.

Iš moterų gyvenimo ir judejimo.

|| *Atsakymas Lenk. Moter. Teisių Lygybės Sąjungai.* Šiomis dienomis Liet. M. S. Komiteto pirmininkė vardan viso komiteto išsiuntė Lenk. M. T. L. Sąjungai padėkavimą už jų draugišką ir lietuves atsišaukimą ir naudingą patarimą. Syki pranešė, jog netrukus bus Vilniaus universiteto steigimo komisijai įteiktas pamatuotas reikalavimas, priimti moteris lygiomis teisėmis su vyrais į būsimąjį universitetą. L. M. S. komitetas ištarė syki pasitikėjimą, jog jųjų tokį reikalavimą parems ir visuomenė, supratusi jau visą naudą, plaukiančią iš moterų augštesnio dvasios išsiplėtojimo. (V. Ž.)

|| *Moters ir Socialistų Partija Amerikoje.* Prie Socialist Party yra susitvėręs moterų komitetas, vad. «National Womens Committee». Tas komitetas išleidinėja lapelius, atsišaukimus į moteris darbininkes, platina tarp jų darbininkų klesos reikalų susipratimą ir socializmo mintį (idėją). Komitetas turi tam tikrą fondą, ir atsišaukia aukauti į jį. Karierium yra Marguerite Prevery, 162 South Main St. Akron, Ohio.

|| *Vyriausioji Moterų Klubų Federacija* («General Federation of Women's Club»), gyvuojanti Amerikoje, turėjo savo susivažiavimą birželio 24 d. Bostone, Mass. valst. Tų klubų uždaviniai — plaut tarp savo narių apšvietimą (kultūrą).

|| *Moters įgyja mokslo teises.* Prūsiose ikišiol moters nebūdavo leidžiamos į technikos mokyklas, dėlto negalėdavo nė viena studentė eiti inžinierių mokslą. Dabar ir moters bus priimamos į tokias mokyklas, su sąlyga, kad išduoti tokį pat egzaminą kaip

vyrai.

Rusijoje Dorpat (Jurjevo) universiteto profesoriai ir docentai įtaiso šimet augštuosius kursus moterims; buvo nutarę atidaryti rudenį tik pirmąjį medicinos kursą, bet daugybei Dorpat universiteto liuosųjų klausytojų prašant, gal atidarys ir antrą. Ministerija užgynė moterims liuosai lekcijų klausyti. Dėlto dabar įveda ma reguliariški kursai.

Peterburgo medicinos institute davė valstybės egzaminus 217 moterų.

|| *Moteriškė-advokatas.* Maskvoje vyriausybė leidusi pirmą sykį Rusijoje advokatauti panelei Podgurskaitei, kuri užsirašiusi tuotarpu garsaus Maskvos advokato Lednickio padėjėja. Peterburgo studentės nusiuntusios jai pasveikinimą.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Kryvūlė P.K. No. 36. — «Kovos» N 27 patilpo kryvūlė N 34 reikale persiskyrimo LSS. 1-mos kuopos. Ten buvo vienos dalies skilusios kuopos pasiūsta Pild. Komitetui pranešimas, kur buvo išrodyta priežastys skilimo ir, dėl išvengimo vaidų, prašoma Pild. K—to, kad nuspręstų, katrai pusei turi pasilikti No. 1-mas, o katrai naujas.

Dabar antra pusė minėtos kuopos paleido Pild. Kom. rezoliuciją tam pačiame klausime.

Rezoliucijoje parodoma, kad, laike skyrimosi, toj pusėj, kurios kryvūlė tilpo «K.» N 27, sąnarių buvo 19, o šitoj tik 6-7. Bet šita pusė vis vadinasi d i d u m a, o aną pusę, kur 19 sąnarių, vadina m a ž u m a.

Nors rezoliucijoje aiškiai patys parodo, kad jų susirinkime buvo tik 6-7, bet po rezoliucija pasirašo net 18. Iš pasirašiusių po rezoliucija yra tokių draugų, kurie da ši met nieko nėra mokėję į Sąjungą ir nėra pranešę apie save iš kokios priežasties neužsimokėję. Pagal įstatymus tokių parašai nėra skaitomi.

Pirmutinė kuopos dalis, kurie kreipėsi prie Pild. Kom., tai tik su parašais tų draugų, kurie buvo tame susirinkime.

Šioji kuopos dalis savo rezoliucijoje priduria: «Męs nereikalaujam nuo nieko, kad kas mums paskirtų numerį, nes męs likome 1-moje kuopoje ir nuo jos niekados nesiskirsime, ir būsimė 1 ma kuopa, nors joje liktų tik 5 nariai».

Ant šitos rezoliucijos Pild. K—to 2 nariai: drg. Stankevičius ir drg. J.Grinčius, nebalsavo tik išreiškė linkėjimą abiem pusėm susitaikyt, o vienas narys, draugė T. Andziulaitienė, tiesiai balsavo, kad 1-mas numeris turi pasilikti tiems, kurių pusėj daugiau draugų, taigi tiems, kurių kryvūlė tilpo «Kovos» No. 27. O šita pusė, kaip pareikalauš, gaus numerį naują.

«Kovos» No. 28 patilpusi kryvūlė P.K. No. 34, turi būti No. 35.

«Kovos» No. 28 referendume No. 4 įsibriovė klaida: tapo apleistu dviejų kuopų balsavimai.

51 kp. patvirtina IV Susivažiavimo protokolą skaitliaus draugų buvusių susirinkime nepaduoda.

87 kp. protokolą IV Susiv. priima 4 balsais.

Naujos kuopos.

Morgan, Pa. ir Cuddy, Pa., susitvėrė nauja kuopa iš 15 draugų No. 99.

Duquesne, Pa., susitvėrė nauja kuopa iš 10 draugų No. 100. ;

Per pasidarbavimą drg. F.J. Bagočiaus pastaruoju laiku susitvėrė 9 naujos kuopos, kas liudija kad mūsų Sąjungai keliaujantis organizatorius būtinais reikalingas, nors tas buvo atmesta per referendum ir IV tame susisivažiavime.

LSS. sekr. P. Dubickas.

LSS. IV rajono 9-ta konferencija.

(Protokolas sutrumpintas).

Konfer. buvo 20 gegužio 1908 m. Jersey City, N.J.

Delegatų pribuvo nuo 11 kp. 2, 19 kp. — 4, 37 kp. — 2, 52 kp. — 2, 59 kp. — 2, 83 kp. — 1. Pribuvo teipgi ir rajono organizatorius, susinešimų sekr., turtų sekretorius. Iš viso su sprendžiamuoju balsu buvo 16 delegatų.

Tvarkos vedėju išrinkta J. Šukys, pagalbininku — S. Jankus.

I. Išdavus susinešimų sekr.-raportą pasirodė, kad balsuojant per IV-tą rajono referendum tapo į Veikiamąjį Komitetą išrinkti P. Norkus ir A. Purvis.

II. Nutarimai: 1) Nutarta leisti per rajono referendum: idant po IV rajono kuopas lankytųsi nuo Rajono Komiteto paskirtos ypotos, kaip instruktoriai, kurie padėtų užvesti tvarkiai kuopos knygų vedimą, susirinkimų ir šiaip padėt išrišti agitacijos klausimus.

2) Konferencija randa, kad viena ypata užimti dviejų tarnysčių mūsų (IV) rajonene gali.

3) Vieton atsakiusių rajono susineš. sekretoriaus ir turtų sekr. nutarta rinkti per rajono referendum.

4) Kad kuopos, laike vasaros rengtų referatus ir šiaip pasikalbėjimus po girias, kur galima nors kiek geresnio oro įkvėpti, negu svetainėse ir galima tikėtis daugiau žmonių susirenkant.

5) Perskaičius «Kovos» administratoriaus pranešimus apie grešiantį pavojų «Kovai», ir apkalbėjus tą, nutarta atsiliepti į visą L. S. Sąjungą. Dėlei to atsišaukimo išrinkta komisija iš šių draugų: J. Grinius, J. Šukys ir A. Purvis.

6) Kita konferencija atsibus Bayonne, N.J., antroje dalyje rugpjūčio, 1908 m. Su tuomi užsibaigė konferencija 8 val. vakare.

Pirmsėdis J. Šukys, raštininkas A. Purvis.

Rinkimu Komisijos pranešimas.

Kandidatų nominacijai užsibaigus, komisija pasiuntė visoms kuopoms ir pavieniams sąnariams, atsikreipusiems į Komisiją, kandidatų listą Sąjungos viršininkų rinkimui. Prie to komisija laiko už reikalingą pranešti, kad į redaktoriaus vietą apsiėmė tik du kandidatai, į Sąjungos sekretoriaus — 2, į Sąjungos išdininką — 1 ir į literatūros komitetą — 8 kandidatai; daugumas kandidatų atsakė nuo skiriamų jiems vietų, kiti gi visai neprisiuntė atsakymo ant komisijos pasiųsto užklauso.

Susivažiavimo buvo nutarta užbaigti rinkimus iki 15 d. liepos, bet susinešėjimas su kandidatais užėmė gan daug laiko, per tai komisija pralongavo rinkimus iki 20 liepos d.

Kuopos, gavusios kandidatų listą privalo tuojaus sušaukti susirinkimus ir iš paduotų kandidatų slaptu balsavimu išrinkti viršininkus. Pažymėjus skaitlių balsų, paduotų kuopoje už kiekvieną kandidatą tam tikroje blankos rubrikoje, kuopos malonės sugrąžinti tas blankas komisijai ne vėliau 20 liepos šių metų, adresuojant J. V. Grinius, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.; jei kuri kuopa dėlei kokių priežasčių nebūtų gavusi kandidatų listą,

tad te atsikreipia į Komisiją pagal viršaus paduoto adreso. Kandidatais į Sąjungos viršininkus yra sekančios ypotos:

Vietos pavadinimas.	Kandidato vardas ir pravardė.	Iš kokio kuopos?	Kiek gavo balsų?	Kiek kuo puresnėse kandidatai?	Balsų skaitliai.
Redaktorius	J. Baltrušaitis	1	313	42	.....
	S. Michelson	60	64	8	.....
Sekretorius	P. Norkus	45	46	14	.....
	P. Puskunigis	4	14	3	.....
Administrato rius	F. J. Bagočius	6	248	24	.....
	A. Žagaras	1	68	24	.....
	A. Bernotas	1	25	3	.....
Išdininkas	A. Stanelis	1	23	3	.....
Rev. Rėm. K. Pirmsėdis	J. Šukys	19	147	21	.....
	A. Bernotas	1	20	3	.....
	L. Grykštas	67	12	1	.....
R. R. Kom. Sekretorius	V. Černiauskas	5	64	3	.....
	P. Puskunigis	4	30	3	.....
	A. Kvederas	37	23	2	.....
R. R. K. Išdi ninkas	J. O. Širvydas	19	258	33	.....
	J. A. Karalius	14	17	1	.....
	V. Akrimavičė	72	14	1	.....
Pildomasis Ko mitetas	J. Grinius	19	134	18	.....
	M. M. Račiutė	52	73	11	.....
	J. Šukys	19	61	12	.....
	A. Purvis	52	58	7	.....
	J. Gaigalas	13	35	6	.....
	B. Kondrotavičė	57	33	3	.....
	J. Bagdonas	13	21	3	.....
	V. Černiauskas	5	18	1	.....
S. Danilavičė	61	17	5	.....	
Literatūros Ko mitetas	J. O. Širvydas	19	284	38	.....
	B. Žiurys	pav.	89	18	.....
	J. Ilgaudas	4	70	11	.....
	J. Viskoška	60	57	11	.....
	Narvydas	52	21	3	.....
	J. Bekampis	80	18	2	.....
	K. Stainis	72	14	1	.....
B. Steponkus	72	14	1	.....	

Balsavimų komisijos nariai:

1908. VII. 2. Brooklyn, N. Y.

V. K. Račkauskas,

J. V. Grinius.

Apie «Kovos» būvį.

«Kova nebebus pavojuje.

Draugai ir draugės! Gerai pamatėme dabartinę krizį Amerikoje. Daug vargo pagamino jis darbininkams, ilgai žymėsis jo skaudūs kirčiai ant darbo žmonių gyvenimo. Vargas ir sunkus gyvenimas padaro žmogų melankolišku ir apie nieką nemąstančiu. Tokiu būdu juo darbininko žmogaus didinamas skurdas, tuo labiau jis jo nemato; ir nesistengia nusikratyti jį nuo savęs.

Bedarbės smūgiai atsimušė į mūsų organą «Kovą», tą vienintelį budintoją darbininkų iš sunkaus miego ir žengimo prie susipratimo. Lyg kokia gamtiška audra, ta bedarbė išdraskė susispietusius į kuopelės sumaningesnius darbininkus. Vieni iškeliavo į kitus miestus, kiti visai apleido šitą «aukso šalį» ir sugrižo į savo tėvynę. Tokiu būdu «Kova» neteko daugelio skaitytojų ir rašytojų. Dar kiti nors ir šiaip teip gyvendami — nebeturi cento užsimokėt mėnesines; ir teip iš visokių aplinkybių «Kova» neteko daugelio centų, už katruos gamino teip brangų dvasišką peną darbo žmonėms.

Pirmiaus ir neperpuikiausiai ji stovėjo. Tame ir gi mes patys esame kalti, o ne kas kitas. Skaitlius draugų į tą porą metų pasidarė gana didelis, kad tik visi rūpintųs apie apšvietimą tai ne toks būtų stovis «Kovos». «Kovos» gyvavimo pagerinimui plaukė nemažai aukų, kaip nuo pavienių, teip ir nuo kuopų. Tas nors mažai ką pagelbėjo «Kovai», bet, svarbiausiai, liudija mūsų draugų meilę ir prisirišimą prie savo laikraščio. Ir mes matom kaip daugelis trokšta jo gyvavimo. Tik tai mums reikia išrast tokį būdą rėmimo ir paturėjimo, kad tas rėmimas atneštų lygią naudą ir mums patiems ir «Kovai» — tai yra — užganėdintų mūsų gyvavimo reikavimus, be katrų mes negalime apsieiti. Toks palaikymas «Kovos» bus natūrališkas, tvirtas ir prisitaikantis prie šio surėdymo. Tuomet ne grės jai teip greit pavojus, kaip dabar.

Kiekvienas įnešimas ar patarimas reikalauja teisingų prirodymų ir patvirtinimų. Taigi ir rašydamas apie tai, kaip mes galim geriaus prisidėti prie gyvavimo «Kovos», įnešu aiškius prirodymus, ant katrų tikiuos, stipriai pasirems šis mano straipsnis.

Neminėdamas daug apie tai, kaip yra reikalingas platinimas ir prikalbinimas skaitytojų «Kovos», nes tą jau kiekvienas susipratęs draugas gerai žino ir kad tik darbuosis, tuomi padarys prakilnų darbą ir atneš nemažą naudą visuomenei, o labiausiai «Kovai».

Tie virš minėti patarimai jau seniai yra žinomi visiems «K.» skaitytojams, bet kad mažą naudą tokiu besidarbavimu atneša savo laikraščiu, tai aišku. Pasirodo, kad mums reik sukursti ir kitoku būdu remt «Kovą».

Draugai ir draugės, neapsiriksiu pasakęs, kad mes da toli, toli nuo praktiško darbo kolektyviškai šį tą nuveikt.

Visoj LS. Sąjungoj gyvuoja apie devynsdešimts kuopų. O juk kuopos vis per metus rengia tai prakalbas, tai balius tai teatrų ir tt. O vienok toki surengimai neapsieina be redakcijų: reikia duot spauzdint plekatas, apgarsinimai, programai, vienu žodžiu — mažiausias daiktas. Bet pažiūrėkim prie ko kreipias mūsų Sąjungos kuopos su tokiais darbais? Kožnas atsakysim, kad prie kiekvieno, katras tik gal atlik tą spauzdinimo darbą. O kad pamislytų apie pašelpimą savo organo «Kovos», kaip vienintelio ramsčio visos Sąjungos, duodant tenai spauzdint reikalingus kuopai raštelius, tai gal retas, retas apie tai pagalvojo. Kiek aš žinau, tai mūsų tik viena 4-ta kuopa berengdama įvairius viešus susirinkimus išmoka mažių mažiausiai \$10.00 ant visokių apgarsinimų ir plekatų. Šįmet rengiant teatrus ir pasilinksminimo vakarus su atspauzdintais programais ji išmokėjo apie \$50.00. Apie kitas kuopas nepatyriau; žinoma jeigu nieko nerengė, tai nieko nė neišmokėjo. Bet sėdėjimas rankas sudėjus pats per save liudija kaip kuopų teip ir draugų apsileidimą ir nesidarbavimą. O jeigu visos kuopos mūsų Sąjungos imtų kreiptis su spaudinimo reikalais prie «Kovos» redakcijos, tai tuom atneštų milžinišką naudą ir pačiai «Kovai», sukurstų prie darbo varyti agitaciją pirmyn, nesigallėdami, kad tiek ir tiek reik mokėt už plakatų spauzdinimą; žinotų, kad tuom augina tvirtą aržuolą, uždengiantį savo šakoms ir lapais visą LS. Sąjungą nuo šio netikusio surėdymo audrų. Mažią mažiausiai kuopos sušelpėtų savo organą ant 800 dol. duodamos ten spaudos darbus. Aš tą sprendžiu iš to, kad Sąjungoj yra 80 kuopų, o kiekviena kuopa nors už 10 dol. gal visgi duoti «Kovos»

redakcijai darbo; tai 80 kartų po 10 bus 800 dol. Beabejonės, atsiras ir pavienių draugų, katrie kreipsis prie «Kovos» su spaudos reikalais. Visi esam patėmiję, kad «Kova» kiekvienam numeryje šaukiasi kreiptis su visokiais spaudos reikalais prie jos, bet tas šauksmas prašvilpia pro mūsų ausis kaip vėjas ir neatkreipdami ant to atydos atiduodam visą pelną savo priešams, kokiems ten biznieriams, katrie išleidami koki, neva pirmieviškos pakraipos laikraštपालािकी, dergia mūsų sieki, mūsų idealą ir niekina būsimąją socializmo tvarką.

Teip draugai ir draugės, mes iš senų laikų papratę šelpt savo priešą ir šelpiame, o savo draugus ar laikraščius paliekam mirti badu. Ir tokiu būdu netenkam savo užtartytojų ir apginėjų darbininkų reikalų.

Dėlto gi draugai ir draugės, matydami ant mirtino patalo savo «Kovą», sukruksime kaip galėdami ją gelbėt nuo mirties; ją išgelbėję ir pats išsigelbėsime nuo dvasiško bado.

Tarkim, kuopos, per susirinkimus kaip kas išmanom pagelbėti «Kovai».

Lai nė viena kuopa mūsų LS. Sąjungos neatsisako atidnot visokių spaudos darbus «Kovos» redakcijai. Užtenka da mūsų brolių, ką sulenkę sprandus su nusižeminimu eina prie grotų biznierių, katriems savo centais didžiausius namus pastatė, o kurie dabar nė jų pačių nepažįsta, nė jų reikalų neužstoja. Mes to nedarykim, susipratę darbininkai, nes kiba būtume be sąžinės, kad savo apleistume, o pas priešus eitume.

Ir į IV susivažiavimą kuopos ir rajonai siuntė delegatus su nutarimais, kad «Kovos» redakcija užsiimt daugiaus su pašaliniais darbais; taigi, draugai ir draugės, nebūkime priešingi savo nutarimams, duokime jai («Kovos» red.) tų pašalinių darbų; lai tik dirba, tuomet mūsų organo stovis bus žydintis.

Neužkirskit, draugai, savo sąžinei kelio tuom, kad, mažu pamislysit, tai daug kaštuos prisiuntimas «Kovon». Tą gerai žinot draugai, kad spauzdinti raštai pigiai siunčiami. Dar tame dalyke gal paaiškis ir «Kovos» administracija.

P. Puskunigis.

* * *

Tėmijant į visą bėgi mūsų Sąjungos bei organo «Kovos» gauni daug nesmagumo. Sekretorius Dubickas nesenei užginčijo, kad «Kova» (? Red.) yra labai geram stovyj. Štai 22 N «Kovos» administratorius rašo: «Kova» pavojun. Na, ir kas gali dabar viską suprast, abudu centro komitete ir labai gerai turi žinot apie organo stovį. N 23 drg. Širvydas rašo «Kovą» sumažint iki 8 puslapių; N 24 brooklyniečiai rašo, kad guviau imtis prie darbo bei visos agitacijos. Apie «Kovos» sumažinimą ima kalbėt — darosi dvigubas nesmagumas. Ką gi mes veiktume «Kovą» sumažinę. Tada susimažintų ir visa agitacija. Tas yra bausis daiktas. 86 kuopa paduoda įnešimą padvigubint mėnesinę duoklę. Tas biskį būtų geriaus, bet ne visiškai. Padidinus duoklę, tai liks tik saujelė mūsų Sąjungoj. Katras nepajiegia užsimokėt 25c., tai ką toks drg. darys, kada bus 50c.? Aš teip patarčia ir jeigu atsirastų parėmėjų mano įnešimui, tąsyk galėtume leist per referendum, — kad mes visi Sąjungos draugai užsidėtume rinkt «Kovai» prenumeratą, kad kiekvienas narys surastų abonentą, kuris galėtų «Kovą» prenumerot ant metų; o jeigu ant pusės, tai du; kuriems gal nepavyks gaut pranumeratą ant metų ar pusės, tas gali pardavinėt kortas ant 3 jų mėnesių po 50c. Šitas būdas man rodos yra parankiausiai, sušelptume organą «Kovą» ir paskleistume tuom agitaciją, kuri šiam lajke labai yra reikalinga. O jeigu katras draugas nenorės rinkt prenumeratą, tai tur iš savo delmono išsiimt 2 dol., jam «Kovą» tur duot, nežiūrint, nors jis yra nariu Sąjungos, ir jam «Kova» eina, tą syk jis gal parduot ar padovanot kam, tai jo dalykas, arba gal pasiųst Lietuvon savo broliams ar seserims. Tokiu

būdu prasiplatintų mūsų laikraštis ir žmonės priprastų labiau prie jo, o jeigu tik aukas dėsim ir nesirūpšim apie jokią agitaciją, tai tik ir bus aukoms užlaikomas mūsų laikraštis.

23.VI.1908. Granby, Conn.

A. Žilinskas.

* * *

Susitvėrusi praėjusiais metais iš draugų ir draugių Shenandoahrio lietuvių teatrališka kuopelė įstengė sulošt keletą komedijų aplinkiniuose miesteliuose, nors su nedideliu pelnu. Dabar, užėjus reikalui, visi vienbalsiai nutarėme dalį mūsų triušo 25 dol. paaukauti į «Kovos» fondą, o kitą dalį (5 dol.) į rajono išdą. Tikimės, kad ir kiti draugai nepasigailės prisidėti prie palaikymo mūsų organo, kuriam dauguma pranašauja mirtį, talpindami laikraščiuose nekrologus. Ar gi neprikelsime mūsų jos iš «numirusių».

Su draugiškais linkėjimais

Shen. Liet. Teatr. kuopelė.

* * *

LSS. 48 kuopa, Pana, Ill., birželio 21 d. besvarstydami apie visokius reikalus, atradom, jog svarbiausias reikalas paremti mūsų vienatinį laikraštį, «Kovą»; taigi mūsų kuopos draugai nutarėm paskolint šiuom laiku 19 dol. «Kovos» fondan iki tam laikui, kada pasigeris uždarbiai.

Velijantis socialistiškai organizacijai viso gero išdininkas Juozas Dilbaitis.

* * *

Aš, paprastas «Kovos» skaitytojas, radau labai graudų atsišaukimą į visus sąburius ir sąvares, jogei «Kovos» išdas visai ištuštėjo. Matydamas tokių raštų naudingumą, «Kovai» sušelpiti prisiuočiau 2 dol. į «K.» fondą.

Man labai keistai išrodo laikraštį skaitant, jogei krizio laike žmoneliai karčiamas tankiausiai aplauko, o kurie yra «Kovos» skaitytojais, tai užšvilkę su užmokesčiu keletą mėnesių. Aš re-

Elgeta.

Parašė J.J.Giraitis.

Šaltas vasario rytas. Šiaurys vėjas, skverbdamasis per išpuvusias grįčios sąsparas, staugia it pašėlęs. Prasivėrė apšarmoję durys ir įėjo senelis – elgeta.

— Te-g-u-l b-u-s... – pasakė ir šiaip-teip privežliojęs, sėdosi ant sutrandijusio suolo. Rankovės, kuriomis braukė vėjo iščiulptas ašaras, visos buvo apledėję; rankos, kurių raukšlės panašios į durpinyčias, buvo pamėlynavę, o kretančią galvą vos, prisžiūrėjęs, galima buvo atskirti nuo balto sniego.

Ant stalo stovėjo gana diktas gražinys duonos. Ir senis, tarsi jį užtėmijęs, persizegnojo ir drebančiu balsu pradėjo: «T-ė-ve m-u-s-ų»... Balsas kiekviename momente silpnėjo ir silpnėjo ir galiausiai visai negirdėt, tik netrukus pasigirdo: «A-m-e-n».

Šeimyninkė, pusėtinai suvargus moteris, išgirdus paskutinį žodį, paėmė peilį ir nuriekus diktoką kampą duonos, padavė mergaitei, – kokių ketverių metų, – kad toji pavaišintų senį. Senis pamatęs skanų kąsnį, nors ir smarkiai kaulai su-

dakcijos užmanymą palaikau teisingu, idant greitai sustabdytų tokiems skaitytojams «Kovą» siuntus. Mano nuomonė gal nesutiks su kitų skaitytojų išvadžiojimais, bet sakysiu, kad už tokius naudingus laikraščius reik beveik pakelti metinę prenumeratą iki 3 dol. Man labai akyva paėmus kitus laikraščius, net po \$1.25 per metus ir skaitytojų turi mažai; kaip jie gyvuoja, tai aš nesuprantu.

Red Lodge, Mont.

A. Gustas.

* * *

Iš kur laikraščiai semia savo būviui medegą? Draugai Gustai ir kitiems ant to klausimo čia trumpai paaiškįsiau.

Laikraščiai, beveik visi, užsilaiko iš apskelbimų (apgarsinimų). Jei kuris laikraštis neturi daug svetimų apgarsintimų, gerai apmokamų, tai išleidžjas trunkia naudą iš savo įvairių biznių, garsindamas juos savam laikraestyje; jo laikraštis tada darosi vienu svarbiausiu įrankiu jo bizniui platinti, nors iš jo paties tiesiok negautų pelno nė cento. Laikraščių leibėjai dėlto nė nesistengia laikraščius gerinti; jie turi daugybę kitų puikų pelną nešančių biznių: pardavinėja šipkortes, farmas, namus, lotus, turi banką, kur žmonės laiko savo pinigus be procento, siunčia pinigus ir tt. ir daug da s l a p t ū biznių kiti turi.

Reikia dėlto suprast, kad vien tik iš prenumeratos, nors ji būtų didžiausia, «Kovos» būvis nepatarps. Apskelbimų jį teipgi ne daug tur ir kai kurinos iš jų turime atmet, nors jie didžiausią pinigiską naudą neštų. Atminkit, draugai, kad mūsų LSS. tai ne kokių vertelgų draugija, ne viskas, kas neša pelną, mums galima vartoti. Tačiau be biznio mūsų šią gadynę negalime gyvent. Ir mūsų platšim savo šviesią idėją, varydami Sąjungos biznį, kuris teipgi ne tamsus. Ne draugų aukas reikia pirmoj vietoj statyt. Reikia pirmiausia statyt teip vad. pašalinus darbus, platinimą raštų, narių ir «K.» skaitytojų dauginimą, o paskui aukas į «Kovos» fondą.

Gera, kad draugai aukauja, ar paskolina; tas būtina kartais

braškėjo, bet žemai nusilenkė, dėkavodamas mažam kudikiui. Įdėjęs į sujuodusį krepšį ir pažiūrėjęs, kad pusnis netik ką nesiliauja, bet pradeda smarkiau kilti, nesiskubino keliauti. Jaunas vaikas, kuris sėdėjo šalyj surukusio kakalio prisiar-tino prie senio ir pratarė:

— Tai, tėvai, oras!...

Veidas senio persimainė ir gailiomis akimis pažiūrėjęs į jaunąjį, prabilo:

— Bu-v-o, buvo laikai... Mano jaunos dienos kada tai spindėjo. Staugimas šios vėtros išrodė man tiktai kudikio žaidimu — linksmas tada aš traukiau miškan, medėjas tokiame ore nė nekukš... O-gi pavasaryje?... Tačiau eglės žagrę ir porą šyvių užsikinkęs ariau juodą žemelę. Pasaulis išrodė man laimingiausias; saulės spinduliai švietė, rodosi, aiškiau, o mėnuo teip ir juokėsi, kada po ilgam dienos darbui, ganiau šyvius priželusioj lankoj. Bet šiandien, š-ia-n-d-ie-n... Ką gavau už tą darbą? Porą lazdų ir sujuodusius krepšius ir jau eiles metų einu – einu, nežiurėdamas, ar sniegas užpustys patvoryje, ar žvėrys sudraskys... Kam mano gyvastis... O, aš nelaimingas! Viešpatie, nors tu susimylėk ant mūsų...

Ašaros pradėjo jam riedėti per veidą. Po valandėlei atsiduso:

— Kiekvieno beveik toks likimas į senatvę...

Atsiminė, kad jau valanda, kaip jisai čia sėdi ir pama-

reikalinga, ypač dabar. Bet atsiminkim, kad mūsų, proletarų, darbas eina ne mūsų pinigais, bet mūsų pačių fiziškais (kuniškais) ir dvasiškais arba protiškais pajiegomis. Mūsų ne pinigais platinam savo idėją, bet patys savo darbu. Tik didžturėiui kapitalistui nereikia dirbti, jam užtepa pasakyti, kad kasierius pasiųstų ten ir ten į darbą jo pinigus. Mūsų gi turime ir savo smulkius pinigus, ir savo rankomis bei smegenėmis dirbt.

Tokia nuomonė abelnai matytis tarp visų draugų, apie «Kovos» būvį svarsčius. Daugelis svarstydami labai praktiškai padarė, kad paaukavo ar paskolino kiek. Drg. Šliakys iš Bayonne, vieton atsakymo «Kovos» «mažintojams» ir «marintojams», paaukavo «K.» fondau 1 dol. Aš mielai pritariu tam jo pasieligimui ir nuomonei, kad kiek viens dirbantis draugas norintis, kad «Kova» nesumažėtų, kad gerai gyvuotų (ir per tai pagerėtų savo turiniu — pridėdu aš), paaukautų «K.» fondan \$1.00 tuojaus nevilkinant. Dėl to ir aš, kaip dirbantis, paaukaju \$1.00 ir nerašau daugiau apie «Kovos» būvį.

Pavieniai, kuopos ir rajonai svarstė apie «Kovos» būvį ir iš tų svarstymų aiškiai matau, kad «Kova» gyvuos. Gyvuos, «Nes Draugai dirbę nestos»...

J. Baltrušaitis,
Red.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų

tęs, kad jau prasiblaivė, ėmė nuo stalo ausuotinę ir keliavo toliau kąsnelio jieškotų. Vaikinas sėdėdamas giliai-giliai užsimislijo, išgirdęs gurgždėjimą durų einant seneliui, tarsi pabudintas pašoko ir apsidairęs atsisėdo ant sutrandijusio suolo. Nesijuto jis, kaip iš lupų išspruko: «O, seni, seni!... Viešpatį da šaukia pagalbon!... Nesusimylės jisai ant tavęs, jeigu rankos jau kreta. Kentėjimuose turėsi užbaigti savo dienas, nes tik aname pasaulyje laimė tau žadėta. Bet, matysi tu tą užmokestį!... Kaip savo ausis... Tačiaus aš!... Štai dienos mano tos, kuriomis teip tas senis didžiavosi... Aš nelaimingas!... Treji metai, kaip nematoma šmėkla rodo man barškančius retėžius ir lemia, kad urvuose motinos žemelės, ar už geležiųjų sienų kapitalo bažnyčios prisieis man suputi. Dienos ir vargai pasibaigs, bet... Matau milijonus draskančių paukščių, lakstančių po orą ir to, kuris juos maitina, gyvas ties trokstančių. Kas-gi juos išlaškys!...

Ant kiemo pasigirdo bausis riksmas ir burys apsiginklavusių kraujagerių įsiveržė per duris. Staiga nutvėrė jaunikaitį ir baisiai plakdami nusigabeno į priruoštą jam gyvenimą...

privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Vandergriff, Pa. Atsilankius F. Bagočiui su prakalba, čia susitvėrė LSS. kuopelė. Neužilgo lietuviai išgamos tuos draugus suskundė bosams pabrigo «Sheets Steel Plate Co.», kur tie draugai dirbo, ir bosai nevidonai atstatė juos nuo darbo, kaipo socialistus. Be to juos ir šeimyninkai išvarė iš savo gyvenimo, turbūt, išsimokinę iš «Žvaigždės», kad nereikią socialistų laikyt «ant burdo». Draugai stengiasi vėl surengti prakalbas, užprašius drg. Bagočių arba ir kitus kalbėtojus, kad tie išaiškintų teisybę tiems tamsuoliams užpuolikams.

Chicago, Ill. 25 d. birželio atsibuvo Lietuvių Republi-koniškos Lygos Illinois valstybės konvencija salėje Sherman House, kur buržuazija laiko savo pasikalbėjimus. Susirinkimą vedė J. Elioss (Elijošius), Lygos pirmsėdis. Jis pirmiausia išgyrė vietą, į kuria susirinkę, džiaugėsi kad lietuviai pirmą sykį į tokią salę susirinkę. Toliau kalbėjo anglas: jo kalbos tikslas — išgirti Taftą, Shermaną, Deneen [Illinois gubernatorių] ir k. Toliaus kalbėjo delegatai nuo įvairių republikoniškų klubių, jų kalbos buvo vien politiškai poteriai, tą pačią visi atkartoję. Užimdamas vietą gubernatoriaus, kalbėjo J. Smulskis, kuris nurodė reikalingumą kiekvienam kištis į politiką; jis persistatė, kad jis nejieškąs ofiso, bet jeigu žmonės rinkę, tai jis neatsisakysęs; apie gubernatorių Deneeną pasakoję, kad jis daugiau išleidžia pinigų, negu gaunąs algos ir jis ne dėl algos esąs, o vien tik, kad padaryti Illinois

Paskutinį jau kartą šiandiena
Pamatysiu kaip saulė tekės,
Kaip už lango aušrelę tik vieną
Daug linksmiųjų paukštelį čiulbės.

Paskutinį jau kartų girdėsiu,
Kaip man pačiai ant rankų tarškės
Neb'ilgai aš jau čion bekentėsiu
Nebeilgai man širdį skaudės.

Oi tos kruvinos budelių rankos
Jau galandu man kardą aštriai
Vai prie šito mažučio langelio
Man žvaigždėlės mirgės neb'ilgai.

Dėl žmonijos aš naudos kovojau,
Jai aš geisdamas laisvės karštai;
Dėl vaikų jos gerovės aukauju,
Net ir galvą aš guldan drausiai.

Bet gana, jau man laikas atėjo,
Jau girdėtis skambėjims vartų...
Aš gyvendams tik vieno norėjau,
Kad žmonijai nebūtų vargų.

Nenuliūskit jus, draugai jaunieje,
Jei kurį ir nelaimė sutiks,
Bet kovokit, kaip vyrai narsieje,
Koliai priešų žmonijai neb'liks.

valstybėj geriausią tvarką. Labai keistai išrodo, kur jis tuos pinigus išleidžia, ar žmonių naudai, ar savo privatiškiems reikalams – to kalbėtojas neišaiškino. Da vieno kalbėtojas žodžiai verti paminėjimo – A. Bijausko, kontraktoriaus, kuris tiesiog pasakė, kad žmonai nėra jokios kritikos ir kad žmonės turi sekt paskui vadovus republikoniškos Lygos, o jie nuves geriausiu keliu prie laimės; nereikia paisyti, ką susirgo republikoniška partija, ką bankos užsidarė ir krizis užėjęs; girdi, dabar žmonės turi darbo ir duonos, tad ir vėl reikia už republikonus balsuoti, nereikia paisyti ant tų, kurie, girdi, nenori dirbti...

Tas žmogus visai nesigailėjo melo, iš jo žodžių matyti, kad juose jau žvėriškumas apgalėjo žmoniškus jausmus. Jie sotys budami nemato žmonių, badą kenčiančių. Ant galo Masionis užmanė, kad susirinkimą užbaigti reikėtų su maldomis; tam reikalui atlikti paprašyt kunigą, bet jį nelaimėi kunigo nebuvo, tad užbaigė anglas politikos poteriais: priimta rezoliucija remti republikoniškus kandidatus sekančiuose valstybės rinkimuose.

Mūsų tautiečiai pasirodo tikrais buržuazijos atstovais. Reikėtų darbininkams suprasti savo pareigas, nepasiduoti tokiems ponams vedžioti už nosių, o savo balsus atiduoti už darbininkų kandidatus, kurie tapę išrinktais ir gįs darbininkų reikalus nuo užpuolikų.

Šalyn melagystės, lai gyvuoja teisybė tarp žmonių!

Socijalistas.

Springfield, Ill. Darbai anglių kasyklose visai menkai eina. Vos išdirba į savaitę 1–2 dieni. Kitos kasyklos visai nedirba. Tik vienos Jones Adams & Co., ką geriausiai dirba po 6 val. kasdiena. Bet čia darbas be pinigų jokiū būdu negalima gauti. Darbas buna perkamas už pinigus per agentus iš tų pačių darbininkų. Labai yra apgailėtina, kad tuom judošišku darbu daugiausia užsiima lietuviai. Vieni parduoda, kiti perka. Vienas iš agentų, tulas Lileikis, daugiausia buvo atsižymėjęs. Šitam kad užmokėdavai 20–30 dolerių, tai darbą iš tos dienos gaudavai. Brangiau apmokamas darbas buvo geresnis. Minėtasis agentėlis per ilgą laiką teip sau pasekmingai kupčiavo; kiek iš ko pinigų išlupdavo su tų kasyklų supredentu (superintendentu. Red.) pasidalydavo. Bet kelios dienos atgal, turbūt ir jį laimė apleido. Nuo savo konkurentų tiek pylos gavo, kad abejotina, ar atskelta nosis galės prigyti prie to paties daikto. Brangūs broliai! Kada jūs susiprasite ir pažinsite savasias klaidas? Savo kruvinu prakaitu uždirbtais centais perkate darbus iš judošių rankų. Kiekviens perkate ir tylyte — argi neverta tokius agentėlius ir supredentą išduoti unijos teismui? Nors unija netikusi, bet visgi priversta butų tokius šelmius nubausti. Kaip girdėti ir kitose vietose Illinois valstijoje panašios judošystės atsikartoja. Ir vis mus broliai lietuviai daugiausia šituo amatu užsiima. Negali būti nei stebėtina, kad mus, lietuvius, čiongyčiai žmonės visur niekina.

Vincuks.

Wilkes Barre, Pa. Mūsų miestelyje tarpe lietuvių susipratimas ne žemiausia stovi. Pareina čion visokių laikraščių, turime knygyną [«Kanklių Aidas»], gali gauti kiekvienas paskaityti laikraštį už dyką, o knygutes imant, moka 5c ant savaitės už perskaitymą. Birželio 14 d. susitvėrė nauja LSS. kuopa iš 8 sąnarių; per antrą jos susirinkimą birž. 18 d. vėla įsirašė 2 nauji draugai. Rodosi, kad kuopa gyvuos ir augs.

Darbai pas mumis eina blogai: tik 3 dienas į savaitę dirbame. Mūsų jaunųjų dauguma praleidžia laiką aludėse, net apalpsta pas barą. Tai atsitiko praeitą savaitę: 5 vyrai pragerė pinigus ir nevalgę buvo 3 dienas. Birž. 13 d. buvo išmokėjimas už darbą, tai tą dieną 18 lietuvių areštuota.

Pilipas iš Kanapių

Ashley, Pa. Pasidėkavojant drg. F. Bagočiui ir drg. J. Gegužiui, kuriuodu čia sakė prakalbas birželio 30 d., susitvėrė LSS. kuopa iš 6 draugų. Šita kuopelė žada tuojaus prisidėti prie VII rajono ir veikliai dalyvauti visame socialistų darbe. Šiam angliniam miestelyj pora metų atgal tarp lietuvių nebuvo gali sakyti jokio susirišimo. O dabar nesibijo net socialistų... Didelis žingsnis pirmyn!

Morgan, Pa. Lietuvių čia gyvena nemažas burelis. Apšvietimas labai žemai stovi; vietoj kur suėjus pasiskaityt arba pesikalbėt apie darbininkų vargus, tai jie geriausių laiką praleidžia saliuone — pasigėrę, apsiputoję, šokinėja su kumsčia ant viens kito. Dar iki šiolei žmonai nebuvo girdėt jokių nardingų prakalbų.

Atvažiavus drg. B. Grabauckui iš Pittsburgo ir pasikalbėjus su kai kuriais vietiniais draugais ar ne galima but prakalbų surengt, draugai sutiko ir parengė 25 d. birželio. Kalbėjo draugai F. Bagočius ir L. Verbliugevyčius. Drg. Bagočius kalbėjo, kaip kapitalistai išnaudoja darbininkus ir kas yra tie socialistai ir ko jie nori. Drg. Verbl., kaip neseniai atvykęs iš Lietuvos, nurodė žiaurumus ir biaučius apsiėjimus Rusijos biurokratų.

Aukų surinkta \$ 2 85 (2.00 kaštams, o likusieji literatūros fondan). Pabaigus prakalbas ir pakvietus drg. Verbliugevyčiui, įsirašė į LSS. 12 narių ir sutvėrė naują kuopą. Draugai! Kiekvienas, kaip galėdamas, paturėkite kuopelę ir kalbinkit savo draugus įsirašyt į socialistų eiles, nes mūsų išlaimėjimas bus tik tada, kada mūsų organizacija turės tuksantčius ir milijonus susipratusių draugų. Susipratę politiškai ir ekonomiškai, mes lengvai numesime kapitalistų niekšybes. — Nedėlioj 28 d. birželio buvo susirinkimas, kur da įsirašė 4 draugai.

J. Juodzevyčius.

Grand Rapids, Mich. LSS 51 kuopa parengė prakalbas 28 birželio salėje «Socialist Hall». Žmonių buvo geras burelis ir prakalbomis pasikakino. Kalbėtojai buvo vietiniai: T. Klauzevyčius (pirmsėdis), J. Bielskas, J. Bulota, J. Dantas.

Penki draugai puikiai padainavo.

Agitatorius.

IŠ SKOTIJOS. Darbai šioje šalyje eina ne pergeriausia, bedarbių skaitlius didina; kasyklos bei pabirkai neturi kur dėti išdirbinių. Tas viskas blogai atsiliepia ir ant darbininkų buvio.

Laikraštis «Rankpelnis» ir negeriausia stovi, silpnos jėgos, nes mūsų žmonelės mažai tesirupina jo rėmimu, ar nebūčiau nori, nusipirkus, perskaityti ir ką naujo išgirsti...

Matydamas kitokį kelią pripratimui prie skaitymo, aš paršaučiau tam tikslui už keliolika dolerių knygelių iš «Kovos» redakcijos, Tos knygėlės žmoneliams labai pamėgo. Matydams tos literatūros vertę darbininkų visuomenei, pasiunčiau ir draugui K. Rugieniui, idant ji plačiau ir greičiau prasiplatintų. Bet... tas draugas sutiko pasipriešinimą iš 5 kuopos LSDD. Sąjungos Didž. Brit. Neperseniai buvo parengta (Glasgowe? Red.) vakaras; žmonių buvo apšiai ir nemažai but buvę galima parduoti knygelių, bet minėtos kuopos nariai užgynė pardavinėt. Paskiau per susirinkimą 5-tos kp. pareikalavo atskaitos, kuri ne jiems priguli, bet «Kovos» redakcijai. Nubalsavo, kad jokia literatūra negali būti platina ma, kaip tik savosios LSDD. Sąjungos (ar daug ji tos literatūros turi, kadangi nieko neišleidžia, kaip tik «Rankp.» ir «Pipirą»).

K. Kundrotas.

IŠ LIETUVOS padangės. Politiška reakcija. Kas link politiškių laisvių, tai jas valdžia po senovei visai rupinasi suvaržinti. Valdžios uždavinys – nepalikti nė šešėlio nuo 1905 metų laisvių,

Teip, kaip įmanydama valdžia persekioja laisvą žodį. Tam tikslui varžo ji laikraščius, konfiskuoja juos ir knygas, uždraudžia referatus. Darbininkų laikraščių padėjimas labai sunkus ir jau jie beveik visi liko iš Rusijos išvyti. Nors Lietuvoje da ir pasiliko (lietuvių kalboje «Žarija», o lenkų kalboje «Wiedza» – jos redakcija Varšavoje, bet pats laikraštis pabėgo į Lietuvą), bet tie laikraščiai tur rašyti švelniau, kad ne užgauti valdžios, nes kitaip redaktoriaus laukia kalėjimas, bausmė. Kiekviens darbininkų laikraščio redaktorius išanksto žino, kad jam reikės arba kalėjime patupėti, arba slapstyti. Gal neužilgo sulauksim, kada visai turės sustoti legališki darbininkų laikraščiai, o vieton jų turės eiti slapti. Lenkų kalboje jau ir pasirodė Vilniuje nelegališkas darbininkų laikraštis: «Głos Robotniczy». Jis žada iš pradžių eiti kas mėnuo, o paskui ir tankiau.

Kalėjimai po senovei pilni. Skaitlius suėmimų auga. Valdžia iškasa senas kaltes, da iš laisvės dienų. Jeigu kam negal darodyti jo kaltes, tai nors administracijos keliu baudžia keliais mėnesiai kalėjimo.

Bausmės už politiškus prasikaltimus kuo toliau, to didesnės. Teip dabar už prigulėjimą prie partijos mažiausia baus keliems katrogos metams.

Kratos teipogi neliaunasi. Žinia, kad laike kratų tvar-kadariai rupinasi ir uždirbti. Prie kratų labiausia prisideda žmonių liežiuviai. Ne viens iš jų norėdamas šiek tiek pelyti, arba su policija gerai gyventi, arba kam atkeršyti, pakiša liežiuvį. Dėlei įvairių priežasčių šnipų skaitlius vis auga. Seniau šnipais budavo beveik tik vieni krikščionys, dabar atsiranda nemažas skaitlius ir tarp žydų. Reakcijos viešpatavimu labai naudojasi įvairi plėšikai (chuliganai), kurie socialistų vardų atlieka įvairius darbus. Reikia pripažinti, kad policija neperdaug persekioja tuos chuliganus ir dėlei to jiems gana lengva darbuotis. Tankiai net policija išvien su chuliganais atlieka savo darbus.

Reakcija nemažai atsiliepė ir ant tikėjimiškų dalykų. Teip neseniai liko suvaržytos procesijos į Vilniaus Kalvariją. Nežiurint to kunigai palaiko valdžios pusę. Matyt jiems mažai rupi tikėjimo dalykai. Reakcija atsiliepė ir ant kitų gyvenimo šakų: ant kultūros darbo, apšvietimo, susirinkimų, įvairių draugijų ir tt.

(bus toliau)

Z. A.

Lietuviškas «Rusų Laisvės Kliubas».

Drg. Letukas (pseudon.) iš Hariford, Conn., tik-ką atsiuntė iškarpa iš angliško laikraščio «Hartf. Evening Post», su klausimu: «Ar ištikro tokia organizacija gyvuoja pasaulėje? Ar tik nebus tai kuopa LSS.»

Minėtoji iškarpa rašoma iš South Manchester (Connecticut valst.): «Didelis skaičius buvusiųjų Lietuvos provincijos Rusijoje gyventojų susirinko vakar vakare (tai buvo 4 d. kovę) į namą ant Vine gatvės ir sutvėrė organizaciją, kurią jie pavadino «Rusų Laisvės Kliubu».

Kliubas simpatizuoja su Rusijos revoliucija, bet tikis, kad įvyks permainos be pamatinių perversmų; noris įvykdyt «Rusijos Jungtines Valstybes», panašiai kaip šiaurinės Amerikos. Kliubo galva esąs pabėgęs buvęs Rusijos armijos pulkavinkas. Tos organizacijos kuopos esančios kiekviename mieste visoj pasaulėje(?)».

Ištikro – ar tokia organizacija gyvuoja?

Mokslaeivių kilimas.

Vienas draugas mokslaeivis iš Valparaiso universiteto mums rašo: «Tikiuosi, kad mes sutversime Valparaiso lietuvių socialistų rašėjų ir kalbėtojų ratelį. Pradėsime veikti ką nors ant darbininkiškos platformos».

Labai malonu girdėt, kad mūsų mokslaeiviai kilnijasi užsiimti plačiais ir prakilniais visuomenės klausimais. Tokia tik jaunuomenė yra «tautos žiedas ir viltis»...

Pirmyn, valparaisiečiai draugai!

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Uždarbio ir mokesties didumas įvairiose šalise.

«V. Žinios» paduoda iš «Stoličn. Počta» įdomias skaitlines, kurios parodo, kiek kur uždirba vidutiniškai imant kiekvienas valstietis ir kiek iš jo valstybė paima įvairiomis mokestimis.

	Vidutinis vieno žmogaus uždarbis.	Mokesčių kiekvienas moka nuo šimto rub. pelno.
Australijoje	374 rubl.	6 r. 30 k.
Amerikoje	346 „	6 „ 80 „
Anglijoje	273 „	10 „ 70 „
Prancūzijoje	233 „	15 „ — „
Vokietijoje	184 „	12 „ 80 „
Austrijoje	127 „	14 „ 90 „
Ispanijoje	120 „	13 „ 40 „
Italijoje	104 „	24 „ 50 „
Portugalijoje	101 „	16 „ 80 „
Balkanų kunig.	101 „	12 „ 20 „
Grekijoje	93 „	18 „ 30 „
Rusijoje	63 „	19 „ 60 „

DARBININKO KRONIKA.

Garsusis užmušėjas, vagis, šnipas ir geriausias Amerikos kapitalistų liudininkas jų suokalbyje prieš Vakarų Kalnakasių Federaciją ir jos viršininkus — Harry Orchard'as liepos 2 d., tapo nuspreštas viso amžio kalėjimui. Jis pavasaryj buvo nuteistas mirties bausme, bet to «jury» nuosprendžio išpildymas tapo atidėta iki dabar ir pavesta Idahos valstybės «dovanojimo» komisijai («Board of Pardons»), kuri ir pakeitė mirties bausme viso amžio kalėjimu.

Clevelande, Ohio valst., birželio 30 d. buvo 46-tas metinis sušaužiamas mokytojų iš visos Jungtinių Valstybių šalies. Susivažiavo suviršum 50 tūkst. mokytojų — vyrų ir moterų. Susivažiavimas tęsėsi tris dienas. Buvo rinkimai viršininkų į «Visuomenišką apšvietimo draugiją».

Birželio mėn. Vilniuje buvo Lietuvos reformatų (kalvynų) sinodas, kur svarstyta buvo evangelikų-reformatų bažnyčių ir parapijų reikalai. Tame reformatų susirinkime pirmą syk buvo atstovai nuo lietuviškų parapijų (Papilės, Radviliškio, Biržių).

Vokietijoje areštuota kunigaikštis Eulenburgas už kreivą prisiėgą ir kurstymą kitų kreivai prisiekt jo byloje, vadinamoj «Apvalus Stalas». (Byla eina už lytiškai protišką ištvirkimą Eulenburgo ir kitų didikų).

Rusijos senatas padavadijo, kad streikai negal būt draudžiamai ir streikų kėlikai baudžiami. Tai despotiškoj Rusijoje būtų lyg laisviau tam atvėjij, negu laisvoje Amerikoje, ypač šiais metais.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Kunigas Milukas dideliai išipyko parapijonams. Vyskupas jį iš Girardvilles atkėlė klebonaut į Shenandoah. Čia parapijonys

užkalė klebonijos ir bažnyčios duris, kad jų naujas klebonas neįeitų. K. Milukas, kaip rašo «D. Viltis», pasiėmė kirvuką, atėjo su kelioms davatkomis ir policistais, gatavais šauti į minią, atmušė duris ir įėjo vidun; jis ir mergos per langus iškišę galvas šaipėsi iš nuliūdusios minios. Bet žmonės neina į bažnyčią. «Katalikas» (N 23) pritardamas «Vilčiai», tvirtina: «Bus riaušės, bus teismai, o vis bereikalingai». «Kad štai vyskupas sumaino klebonus ir lietuvius ligi gyvam kaului sukiršina. Taip dalykams virtus, tarp lietuvių seperacija bus ne naujiena».

Po S.L.R. Katal. seimui išsiveržė iš tarpo daugelio delegatų apmauda prieš «despotišką» kun. Miluko pasiėgimą per seimą. Chicagiečiai delegatai pakėlė smarkų protestą per «Kataliką».

* * *

Garsusis Lietuvos didvyris, kunigas Ambraziejus, pragarsėjęs kaip vyskupo Roppo «auka», nes tas nuo jo atėmė šv. mišias (per ką net tuli Amerikos pirmiečiai «bedieviai» savo laiku protestavo) — degraduotas, liko be lietuvių meilės narvių, kuriomis jis slėpė savo ypatingą biznį. Kaip «Žarija» (N 17-18) parodo, tai tas garsusis tautos «mylėtojas» nepergraziai tos tautos narius išnaudoja. Viena mergina pasidėjo pas jį palaikyti pinigų ir tas dvasiškas tautininkas užsigynė. Tapo patrauktas teisman, kuris ir išrado jį kaltu; nors jis pats gynėsi nuo tos, anot jo «raguoto velnio», nors kita mergina. tikra jo gospadinė, ir kreivai prisiektė, nieks negelbėjo. — Be to kun. Amb. yra ir «stebūklingu daktaru», kokių yra daugybė Amerikoje: iš savo medaus (jis — bitininkas) dirba vaistus nuo reumatizmo. O ką su «šventais» daiktais, tai gešėftą dirba neblogiau už visus kunigus.

* * *

«Vil. Žinių» N 108 Domininkas Šidlauskas, straipsnyje «Apskelbimų svarbumas», skatina ir drąsina vertėivas (biznierius) ir pramonininkus garsintis, nurodo jiems naudą iš apskelbimų ir kad tuomi galėtų laikraščiai užsilaikyti:

«Kaip svarbus yra apskelbimai dienraščio medegiškam stoviui, žinau iš Leipzigo profesoriaus Eulenburgo žodžių, kurs tvirtino, kad net didžiausieji pasaulij dienraščiai — «Times» (Anglijoje), «New-Jork Herald» (Š. Amerikoje), «Berliner Tagelbatt» (Vokietijoje) ir kiti — užsilaiko vien iš apskelbimų. Nežinant tikro dalykų stovio galima manyti, kad jie užsilaiko iš savo šimtų tūkstančių prenumeratorių, bet netaip yra. Kad ne apskelbimai, jie neišgalėtų užlaikyti visuose kraštuose savo korespondentų, kurių kiekvienam moka metais dešimtimis tūkstančių rublių algos.»

* * *

«Lietuvos» N 27 tulas Mikas Audrius rašo, kad šiais metais «susitvėrė nauja socialistiška organizacija lietuvių tarpe, pavadinta Lietuvių Socialistų Revoliucionierių Organizacija». Šita organizacija kovosianti ne už «respubliką demokratišką, kuri pasirodanti teip pat despotiška, kaip ir monarchijos, bet kovos už nuvertimą despotizmo, jo vieton stengsis įvesti k o m u n i z mą (kitur sako «kooperatyvišką» surėdymą), panaikinimą privatiškos nuosavybės». Soc. revoliucionieriai maną, kad «nėra ko laukti nuo parlamentų ir tuo skiriasi, esą, «šitoji partija nuo kitų sociališku parlamentariškų organizacijų».

«Komunizmas» tai Kropotkino anarchizmas; «anti-parlamentarizmas» — tai Prancūzijos pusiau-anarchistiškas sindikalizmas. Tokiu būdu iš to neiškaus M.A. pranešimo matyt tik tas, kad ta «partija» — tai nuduotoja Rusijos soc. rev. partijos ir jos kairiojo sparno — maksimalistų. Viskas neiškliai pranešta, bet neiškliausia tas, kad nepasakyta kur ta organizacija susitvėrus: ar Lietuvoje, ar Amerikoje?

Sąjungos Centro išleidimai. [Pagarsinta «Kovoje» nuo 18-19 num. 1907 m. iki N 19 1908 m.]

Kovos N.N.	Algo: red. sekr. ir ad- ministrat.	Redakc. reikalai	Statymas	Popiera	Spauda	Klišės	Išsiunt. ir expr.	Spausl. (frankai)	Benzinas muldas ir t.t.	uz literat.	stat. pa- sal. dar- bų	raštinės reik.	Sekr. išleid.	rašty išsiunt.	namjn. reikal. renda	visoki išleid.	Vieo in oo						
18-19	68.00	1.72	36.00	21.42	13.90	1.00	8.33	—	2.75	—	—	.15	—	—	—	57.40	210.67						
20	48.30	2.94	42.00	—	14.00	—	5.35	17.83	.05	—	—	.30	6.03	—	13.00	20.00	169.80						
21	25.00	2.94	24.00	24.20	13.25	—	4.15	—	—	—	—	—	—	—	.55	—	93.39						
22	25.00	1.60	24.00	—	7.00	—	4.38	—	—	—	—	—	—	—	—	9.65	71.63						
23	30.00	2.67	24.00	22.68	7.00	96	4.25	4.19	—	—	—	.60	—	1.88	28.15	1.50	127.88						
24	50.00	3.26	24.00	—	—	—	4.40	—	.05	—	—	1.15	—	—	10.80	.75	94.41						
25	55.00	2.50	24.00	23.76	25.68	2.43	4.45	—	—	—	—	.58	—	—	3.00	—	141.40						
26	55.00	6.59	24.00	—	16.31	—	4.45	—	—	—	—	1.25	—	.70	.15	—	92.14						
27	—	2.32	24.00	28.86	7.56	—	4.45	—	—	—	—	.75	18.20	—	25.52	—	121.41						
28	50.00	2.54	24.00	13.18	7.56	—	4.40	4.80	.05	—	—	—	—	—	—	—	106.53						
29	—	3.50	24.00	24.98	7.56	—	4.60	—	—	—	—	.85	—	—	1.00	—	66.49						
30	55.00	3.99	24.00	—	7.56	—	4.50	—	.05	—	—	—	—	2.45	.50	—	98.05						
31	—	4.29	24.00	24.98	7.56	—	4.51	—	.05	16.25	—	.50	—	2.05	25.25	—	109.43						
32	25.00	3.68	24.00	—	7.56	—	4.45	7.79	.10	—	—	—	—	1.44	—	—	74.03						
33	25.00	2.69	24.00	24.98	7.56	—	4.50	—	—	—	—	.20	1.23	2.10	1.00	—	93.26						
34	25.00	1.32	24.00	—	7.56	—	4.52	—	—	—	—	—	4.24	.55	—	—	67.19						
35	25.00	.80	24.00	24.98	7.56	—	4.50	—	—	—	—	—	3.81	.60	—	—	91.25						
36	30.00	4.48	24.00	—	7.56	—	4.50	2.70	—	1.50	5.00	—	—	—	25.48	—	108.22						
37	—	2.08	24.00	24.30	7.56	—	5.36	3.77	—	—	—	.05	3.94	—	.25	—	71.31						
38	55.00	2.08	24.00	—	8.12	—	4.70	—	.20	—	—	—	—	—	2.40	—	96.50						
39	—	4.64	24.00	33.15	8.12	—	4.60	—	—	—	—	.24	.75	.69	—	—	76.19						
40	55.00	.46	24.00	—	8.12	—	4.72	—	—	—	—	.40	3.64	3.49	25.25	—	125.08						
41-42	80.00	4.02	48.00	22.41	16.24	—	9.75	5.70	—	2.75	—	3.70	1.32	2.85	.25	—	196.99						
43	50.00	3.58	24.00	27.68	10.80	—	4.80	—	—	25.62	—	—	—	3.61	.25	10.41	160.75						
44	30.00	3.12	24.00	—	9.20	—	4.70	—	.05	—	—	—	2.24	4.80	25.25	4.00	107.36						
45-46	80.00	3.94	48.00	30.25	19.04	1.15	9.65	—	—	—	—	3.35	2.64	2.05	2.45	9.00	211.52						
47	—	1.90	24.00	28.35	9.52	—	4.60	—	—	—	—	.48	4.37	4.75	—	—	77.97						
48	—	1.28	24.00	—	9.52	—	4.75	—	.10	—	—	—	.32	.95	38.00	10.00	88.92						
49	25.00	3.08	24.00	28.35	9.52	—	4.70	5.82	.20	—	—	4.85	.24	3.55	.05	.22	109.58						
50	55.00	1.86	24.00	—	9.52	1.00	4.85	—	—	—	—	.45	.16	6.89	1.65	7.49	112.86						
51-1	80.00	4.94	48.00	29.43	19.68	—	9.60	2.92	—	—	—	1.00	.24	9.20	1.15	9.00	215.16						
2	50.00	2.18	24.00	29.43	9.84	—	4.95	2.05	.05	—	—	—	1.04	4.78	25.00	—	153.32						
3	80.00	2.48	24.00	—	9.84	—	5.00	9.18	—	23.75	—	—	5.00	—	15.60	—	174.85						
4	—	3.20	24.00	29.43	9.84	—	4.90	—	—	10.00	—	—	.16	5.97	2.00	—	90.50						
5	50.00	3.06	24.00	—	9.84	—	5.00	—	—	—	—	—	.16	4.43	—	—	96.49						
6	55.00	2.86	24.00	29.43	9.84	—	5.05	—	.20	—	—	—	2.06	—	25.00	1.67	155.11						
7	80.00	2.08	24.00	—	9.84	—	4.60	—	—	—	—	3.65	.32	4.20	1.30	.25	130.24						
8	25.00	3.08	24.00	29.43	9.84	1.26	5.05	9.28	—	—	—	—	1.79	—	5.90	—	114.63						
9	30.00	3.48	24.00	30.51	10.16	—	5.00	2.92	—	—	—	—	.16	7.75	1.25	—	116.45						
10	50.00	2.97	24.00	—	10.16	1.32	4.90	—	—	12.00	—	—	.24	6.50	3.00	—	115.09						
11	30.00	2.88	24.00	30.51	10.16	—	4.82	—	.05	—	—	—	.24	4.25	26.50	—	133.41						
12	50.00	4.38	24.00	—	10.16	.80	4.90	7.30	—	—	—	—	.24	4.40	—	—	106.18						
13	—	2.52	24.00	30.51	10.16	—	4.85	.60	.20	—	—	—	2.54	.40	6.90	8.25	4.68	95.61					
14	80.00	4.39	24.00	—	10.16	1.95	4.80	—	—	—	—	.49	.32	13.64	—	—	139.75						
15	—	2.38	24.00	—	10.16	.60	4.98	3.49	—	—	—	—	.24	5.55	4.50	—	55.90						
16-17	55.00	5.38	24.00	30.51	20.32	—	9.75	—	—	—	—	—	.48	6.77	25.09	—	177.30						
18-19	25.00	6.16	48.00	56.70	20.32	4.30	9.60	—	—	—	—	.30	.32	6.49	45.78	2.00	224.97						
1761.30								143.59	1254.00	755.80	490.78	16.77	249.92	90.34	4.15	79.87	20.00	29.33	62.14	136.91	426.96	148.02	5669.88

Nariai Pild. Kom. paskirtos komisijos Centr. knyg. peržiūr.

Račkauckas, Jonas Denkevičius, Julijonas Savičius.

«Kova» atsiųsti rankraščiai.

«VII rajono 2 konferencija»; J. A. Stankaus — «Pataisymas prie rinkimų viršininkų LSS.»; Jono Liudžiaus — «Paaiškinimas keliaujantiems į Ameriką ir iš Amerikos į Lietuvą»; J. O. Širvydo — «Apie mažus feļjetonus»; S. Strazdo — «Ar ilgai taip tęsis», «Kad aš turėčiau» (eil.), «Pavasaris» (eil.); J. S. Pruselaičio — «Sąjunga negrius».

Pranešimas «Kovos» skaitytojams.

Visi, kurių prenumerata už «Kovą» išsibaigus, malonėkite kuogreičiausia atnaujinti, arba duokite žinią, kada atnaujinsite, kad neprisieitų pertraukti «Kovos» siuntinėjimą.

Atnaujindami prenumeratą pasiskirkitesau dovaną. (Skaitykite šiame numeryj: «Dovanos «Kovos» skaitytojams»).

LSS. sąnariams: — Draugai, kurių duoklės yra nemokėtos viršaus trijų mėnesių, malonėkite užsimokėti; kurie negali užsimokėti, o nori būti LSS. sąnariais ir skaityti «Kovą», tegul praneša per kuopos sekretorių, kas per priežastis.

Jeigu prenumeratoriai ir LSS. sąnariai neužsimokėjusieje ne duos jokios žinios apie save, tai tiems šitas «Kovos» numeris bus paskutinis.

Dovanas, kurias esame paskyrę naujiems skaitytojams, turime ant rankų «Kovos» redakcijoj. Taigi tie, kurie užsirašys «Kovą» arba tie, kurie gaus reikalingą skaitlių skaitytojų, yra užtikrinta, kad tikrai ir tuojaus gaus jiems priklausančias dovanas.

«Kovos» administracija.

Didelės dovanos «Kovos» skaitytojams.

«Kovos» skaitytojai, kurie pirmiausia gaus dešimts naujų skaitytojų, pilnai užsimokėjusių už ištistus metus, gaus dovanų aukso uotą laikrodėlį, paaukautą draugo F. Bagočiaus.

Antras, kuris surinks dešimts naujų skaitytojų gaus puikią vyriškų drapanų eilę (siutą), paaukautą dr-go A. Daniuno, \$ 10 vertės.

Visi kiti, kurie paskiaus surinks po dešimts skaitytojų arba ir po mažiaus, gaus už kiekvieną skaitytoją 50c. vertės knygų, kurias galės sau pasiskirti iš «Kovoj» pargarsintų knygų.

Už kiekvieną pusmetinį skaitytoją gaus knygų už 25c.

Be šitų dovanų, kiekvienas naujai užsirašęs «Kovą» vieniems metams gaus dovanų dvi labai puikias knygeles 65c. vertės: «Svajus» ir «Gyvybė», paaukautas drg. J. Viskoškos, arba, kurie norės, galės pasiskirti sau už 50c. iš knygelių pargarsintų «Kovoj».

Šitos dovanos tęsis nuo «Kovos» N 24 iki pabaigai liepos (July) mėnesio.

Kurie norės gauti tas puikias dovanas, tegul nepraleidžia dovanai laiko. Dabar yra gera proga.

«Kovos» Administracija.

APGARSINIMAL.

AUKOS.

Sušelp. Buržinskio ir Liaugmino šeimynų.

Newark, N. J.: A. Kregždės, K. Kregždės, K. Krulikas, B. Mikulis, M. Žollnas, V. Žandarnas, A. Žollnas, L. Lepsis, T. Miraucas — po 25c. P. Žollnas 20c.

Viso 2 45

Buvo 4 66

Viso 7 11

Rev. Rėm. Komiteto Išdininkas

J. O. Širvydas.

I-mo Rajono lioterijos pasekmės.

Nuo senei rengiamas laimikis atsibuvo 31 gegužio VII konferencijoj, ir sekančiai laimėta: Gytarą išlaimėjo po numeriu 215, Žingeidų Paveikslą — 480, Mandoliną — 128, Rankvedį — 325 ir Gramatiką — 171. Laimikis įnesė apie \$20.00 į rajono išdą, bet pilną atskaitą negalima išduoti kadangi pasiliko kaltų už tikiėtus, nes nekurie draugai pametė tikiėtus.

I-mo Rajono sekr. A. D a u k š i u t ė.

Atydal Liet. Sunu Dr-tes Spring Valley, Ill.

Draugystė Lietuvos Sūnų perka kapines, taigi draugai prigulinti į šitą draugystę, turit atkreipt atyda, kad yra nutarta visiems

draugams išsimokėt po 3 dolerius per 3 mėnesius be mėnesinės mokesties. Kas neįspildys, bus suspenduotas. Sąnariai, kurie yra kitur apsigyvenę, turi prisiųst pinigų. Kas gali ištesėt, gali sykiu prisiųst 3 dol., o kas ne, tai po 1 dol. kas mėnuo per 3 mėn. turi išsimokėt. Štai adrisas:

L. S. D.,

Box 545, Spring Valley, Ill.

Pranešimas.

Tik-ką išėjo iš spaudos knygutė «**Darbininkai ir ju ateitis**», parašyta Rėk. 43 puslapių. Kaina 12c.

Knygutėje trumpai, bet aiškiai išrodyta dabartinis darbininkų vargingas padėjimas, reikalingumas jiems šviestis, vienytis ir, kad atsiekti geresnį surėdymą, kuriame nebus nė krizių, nė bedarbių, nė dykaduonių po jų, nė badaujančių vargšų. — Šią knygutę verta perskaityti kiekvienam darbininkui.

Knygutė galima gauti «Kovos» administracijoj, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Agentams ir knygynams nuleidžiama didelė nuosimtis.

«Kovos» redakcijoj galima gauti šias knygas:

	Cental
Kūdiklių vergija „Laisvoje“ Amerikoj	5
Senovės šventieje ir dabartiniame bedieviai	5
Ar geras katalikas gali būt socialistu	5
Politiškas minij streikas	8
Kaip atsirado valdžia ir valstybė	8
Kodėl išnyko baudžiava Lietuvoje	8
Vyskupas Myrielis ir konvencionalistas	8
Imtyne varguolių ug bagočiaus	1
Kantiškos apie pektos kančias	1
Aukos karės Dievui	1
Puota. Parašė B. Zijunas	10
Ar socialistas gali būt kataliku	10
Mųų dielės	10
Iš istorijos kaimiečių kovos su ponais	10
Socializmas ir darbininkiskasis klausimas	10
Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pasekmės	10
Dėlko žmogus lieja prakaitą	10
Paskutinė banga	10
Agitatorius	10
Kaip aš tapau milijonierium	10
Socializmo A-B-C	10
Kelionė per peklą	10
Iš bažnyčios istorijos	10
Kaip geriausia laidoti numirėliai	10
Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai	10c
Kovotojų Giesmės	15c
Priekus Engels [gyvenimas ir darbai]	15c
Moters ir Politika	15
Užmušimas caro Aleksandro II	15
Dilgėlių žiedai (juokų knygelė)	15
Ponas ir bernas	15
Baudžiava Lietuvoje	15
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Intekmė socialistų sąlygų ant visų kultūros sąkų	15
Ar vyskupas Valandius nebuvo viligiu lietuvystė	15

Žmogus. Puiki apysaka
Tikri ir netikri šventieji
Katalikų bažnyčios mokslas apie tironus
Kur mūsų išganymas
Po priedanga šventenybės
Dvynai vagių
Lietuvystės praeitis, dabartis ir ateitis
Išganymas vargdienio
Apie turtų išdirbimą
Vargdieniai
Eilės Valčiūčio
Iš ko kyla melai ir skriaudos žmonijoj

Kankytojai ir kankintiniai už mokslą
Spėka ir medega. Principai prigimties visatos (apdaryta) 2.00
„Naujoji Gadybė“. Buves LSDP. organu (pilnas kompl.) 2.00
„LSDP-jos Žinios“ (buvo 10c.) 5c

Kurie lms ne mažiau kaip už \$5.00, gaus 35 proc. pigiau.
K.MARKS jo gyvenimas, raštai ir darbai. Knyga ką tik gauta iš Europos ir Amerikoj da nematyta " " 12c
RAISTAS naujai išleista pagarsėjusioji knyga [žinrėk paskutinį „Kovos“ puslapį] " " " " 1.00
Telpgi galima gauti puikių laškamų rašyti popierų, su revol. paveikslais. Prekė: du už 5c,; tuzinas už 25c, 100 už 1.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:
P. Dubickas,
1815 - E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brockton, Mass
J. Keršis, Box 328	Wilmerding, Pa.
J. Lūza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512	Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Welle st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavicius, Box 659	Wilmerding, Pa.

15 J. Vaitkevičius, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
15 J. Jasulevičius, Bx 6	Minersville, Pa.
20 P. Meškiniš, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
25 P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
25 A. Kašluba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
25 J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.
25 M.A. IGNOTAS, 1028 So. 2nd st.	Philadelphia Pa.
25 E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
35 F. NARVYDAS, 544 W. 9-th str	New York, N.Y.
50 J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
50 A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. D ir Ž u l a i t i s, 155 Metropolitan av	Brooklyn, N.Y.
M. Fanstiel, 4501 Hermitage av	Chicago, Ill
K. J. Baranaukase, 452 Collinsville av	E. St. Louis, Ill

Lietuvių Draugystė Amerikoj „Laisve“
uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mokestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę. Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisidėti pavieniais arba tvert „Laisvės“ kuopas. Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugystes prisidėti prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą Lietuviškų Pašalpių Draugysčių. Norintieji matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių F. J. Bagočius, Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

Puiki Bučerne
Nauja bučernė, viskas naujai, puikiai įtaisyta. Mėsa konogeriausia. Ateikite pas mus.
1714 So. Front str.
Philadelphia, Pa. (30)

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c
Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis
P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.
Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.
Peter M. Kaitis
221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-23
Bell Phone Lombard 2506 A.
VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.
PRIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 lėryto
Nuo 2 iki 8 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo valetas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų giduolė	75c
St. Gothardo aliejus	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydntių.
E.W. Gillas SE. Cor. 2nd & Federal st.

«Bedarbių klausimas».
Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto paveikslas, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būt išrisama. Paveikslas, gana didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštuoja su prisiuntimu 15 centų. 10 ekzemplierių — 80c.; 20 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7½ cento). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigus galima siųsti pačtos markėmis. Adrisuoti reikia šiaip: «DILGĖLĖS»,
1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

«Kovos» kompletas.
Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

❖❖❖ **„RAISTAS“** ❖❖❖

Garsingoji knyga, išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje, kuri parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų, versta iš angliško originalo.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėj reikalaujama, kad jau išversta į 18 ką visokių kalbų. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visą gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.

Perskaites Raista, geriaus pažisi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigūs. Daug kytrumo yra toj knygoj.

RAISTAS aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai apgaudinėja darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustumia į paleistuvystę, ir kaip mėsos skerdinyčios primaišo visokių biauirybių nuodijant žmones.

RAISTAS didelė knyga dabar prekioja tik **1 dol.** Pasiskubinkit, nes mažai teliko knygų. Siunčiant pinigūs adrisuot.

❖❖❖ **J. NAUJOKAS** ❖❖❖

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

„K o v a”

Išeina kas pėtnyčia. Prenumera (visas $\text{\$}$ 2.00) „KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

metams $\text{\$}$ 2.00
pusmečiui $\text{\$}$ 1.00

Apgarsinimų prekė:
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;
per metus 10.00

Subscription rates:
One year in all parts of the world, $\text{\$}$ 2.00;
Six months $\text{\$}$ 1.00.
Advertisement rates on application.

Stunčiant raštus, plūgus ir visokiūose redakciūose reikalūose susirašant, adriūokite:

„KOVA”, S. E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. L i u t k u s, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. B e r n o t a s, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F. J. B a g o č i u s, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	M i s M. M. R i c e, Gen. Del., New York, N.Y.
"	P. N o r k u s, 25 Van Buren st., Passaic, N.J.
"	A. P u r v i s, 544 W. 49 st., New York City, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A. J. V i z n i s, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	A. A n t o n o v, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. G r i n i u s, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
S. S t a n k e v y č i u s, 60 Welle st., Hartford, Conn.
T. A n d z i u a i t e n ė, S. E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

P i r m s ė d i s J. S u k y s, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
S e k r e t o r i u s, B. Ž i u r y s, Bx 371, Naugatuck, Conn.
A r c h i v., J. O. Š i r v y d a s, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

P i r m s ė d i s, J. S U K Y S, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
S e k r e t o r i u s, J. S. P R U S E L A I T Y S, 17 James st., Waterbury, Conn.
I ž d i n i n k a s, J. O. Š I R V Y D A S, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius - i ž d i n i n k a s:

P. D u b i c k a s 1815 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmains pinigūs ir išsiūnia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau
išėjo „VADOVAS Į SVEIKATĄ”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergėti, pripildyta

Direktorius:

COLLINS New York Medical Institute.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinių, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki šiol dar nieks taip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą”.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsims 10 c. markėms už prisuntimą, apturės per pačią VADOVĄ Į SVEIKATĄ dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išgydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias.

Jeį sergi, pirmiau negu kreipsies pas kokį daktarą, kad nesandėią ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk VADOVĄ Į SVEIKATĄ.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalejimu ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatingai, tai aprašyk ligą (lietuviškai), kad liga bus išgydoma ir bus prisinti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R. Mielke, aprūpintojas gydinių Institute.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvėj yra spauzdinama visoki stambesni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už visiems prieinamą prekę.

Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuo jaus kreipkitės į «K-s» spaustuvę ir busite užganėdinti.

Draugai ir Draugės LIETUVIAI!

Malonu jums pranešti, kad aš atidariau puikią paveikslų krautuvę, arba galeriją. Taigi, draugai, prašau ne užmiršti atsilankyti — labai puikioj vietoj. Pigiausi paveikslai 14 už 15c. ir dirbu dailes spilkas su paveikslais. Visiems pažįstamas lietuvis

M. Trakimas

1408 Federal st.

[Broad and Federal]

Philadelphia, Pa.

